1933 წ. 15 თებერვალი

№ 3

F 221
1933

დროშა

პირველ ხუთწლედში ჩვენ შევძელით ახალი მშენებლობის პათოსის, ენთუზიაზმის ორგანიზაცია და გადამწყვეტ წარმატებებს მივაღწიეთ. ეს ძლიერ კარგია. მაგრამ ახლა ეს არ არის საკმარისი. ახლა ეს საქმე ჩვენ უნდა შევავსოთ ახალი ქარხნების გამოყენების და ახალი ტეხნიკის დაუფლების პათოსით, ენთუზიაზმით, შრომის ნაყოფიერების სერიოზული ამაღლებით, თვითღირებულების სერიოზული შემცირებით. ახლა ეს არის მთავარი, რადგან მხოლოდ ამ ბაზაზე შეგვიძლია ჩვენ მივაღწიოთ, მაგალითად, მეორე ხუთწლედის მეორე ნახევრისათვის, ახალ მძლავრ წინსვლას, როგორც მშენებლობის, ისე სამრეწველო პროდუქციის ზრდის დარგში.

სტალინი

ფოტო

წარმოების მექანიზაცია დონბასში

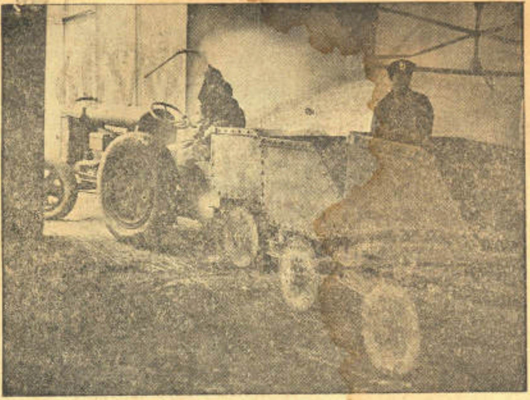

რიკოვის სახელობის ქარხანაში (დონბასი) ამ რამდენიმე ხნის წინათ გამოგონებული იქნა სამბორბლიანი ურიკა მადნის გადასაზიდათ ბრძმედებისათვის. რამდენიმე ურიკა, დატვირთული მადნით, მიჰყავს ერთ ტრაქტორს. ამ ღონისძიების წყალობით, ბრძმედების დატვირთვის ნაყოფიერება 25—30 პროცენტით გაიზარდა.

ამხ. ბორის შტეინი

ახლად დანიშნული საბჭოთა კავშირის სრულუფლებიან წარმომადგენლად ფინეთში.

ეთეროვანი ზეთების სახდელი ქარხანა

ბუკნარში (ქობულეთის რაიონი) აგებულია ეთეროვანი ზეთების სახდელი ქარხანა, რომელიც ეკუთვნის „ლეკტეხსტროის“. ქარხანა მთლიანად მუშაობს ადგილობრივ ნედლეულზე. იგი ზეთების გამოსახდელად იყენებს გერანს და სხვა ეთეროვან მცენარეებს.

გასულ წელს ქარხანამ დაამზადა 100 კილო ეთეროვანი ზეთი, რომლის ღირებულება უდრის რამოდენიმე ათას მანეთს (ოქროთი).

მუშაობა ქარხნის ლაბორატორიაში.

ტრამვაის სახელოსნოები საწარმოო გამარჯვებებით შეხვდენ მეორე ხუთწლედს.

ტრამვაის სახელოსნოების ამკრებ საამქროს ნაკისრევი ჰქონდა ვალდებულება 1932 წ. მე-4 კვარტალის დამლევისათვის მთლიანად შეესრულებია მიცემული დავალებები, გაეუმჯობესებია მუშაობის ხარისხი, რემონტიდან 140 შემთხვევითი ვაგონის ნაცვლად—21.

ყველა ვალდებულებები საამქრომ 100 პროცენტით შეასრულა. ამხ. ბეჟანიშვილის ბრიგადამ გეგმა შეასრულა 165 პროცენტით.

სურათზე—ამხ. ბეჟაშვილი.

თევზის საჭერი გემი

ამხ. კორობეცმა (ბათუმში) ააგო სპეციალური თევზის საჭერი გემი. გემს ორივე მხარეზე გაკეთებული აქვს დიდი ფანჯრები, რომლის საშუალებით თევზი წყალთან ერთად შედის გემში, თევზი რჩება აუზებში, წყალი კი, სპეციალური მოწყობილობით გადის გემის უკანა მხარეს.

ამას წინად გემი გავიდა ზღვაში თევზის საჭერად. პირველმა ცდებმა დაამტკიცა, რომ გემი სავსებით ამართლებს თავის დანიშნულებას.

გემს სახელად ეწოდა „პავლე მელაძე“.

გემი „პავლე მელაძე“ იმყოფება „საქ. თევზი“-ს განკარგულებაში.

არ არის ისეთი სიმაგრეები, რომლებსაც ვერ აიღებენ ბოლშევიკები

ორი წლის წინ—1931 წლის 4 თებერვალს სოციალისტური მრეწველობის მუშაკების კონფერენციაზე ამხ. სტალინმა წამოაყენა ისტორიული მნიშვნელობის ამოცანა: **„ბოლშევიკები უნდა დაეუფლონ ტექნიკას.**

დროა ბოლშევიკები თვითონ გახდნენ სპეციალისტები", ვინაიდან „ტექნიკა რეკონსტრუქციის პერიოდში სწყვეტს ყველაფერს".

ბოლშევიკური პარტია თავის დაარსების დღიდან უდიდეს ყურადღებას უთმობდა მოწინავე ტექნიკური პროგრესის საკითხებს, ჯერ კიდევ პარტიის დაარსების გარიჟრაჟზე ლენინი სწერდა: ეკონომისტი ყოველთვის უნდა იცქირებოდეს წინ, ტექნიკის პროგრესის მიმართულებით, წინააღმდეგ შემთხვევაში ის ჩამორჩენილი აღმოჩნდება, ვინაიდან ვისაც არ სურს იცქიროს წინ, ის ისტორიას უჩვენებს ზურგს.

სამოქალაქო ომის დამთავრებისთანავე ამხ. ლენინმა მთელი სიგრძე-სიგანით დასვა პარტიისა და მთელი პროლეტარიატის წინაშე სოციალისტური მშენებლობისათვის სათანადო ტექნიკური ბაზის შექმნის ამოცანა.

„თუ რუსეთი არ გადავიყვანეთ სხვა ტექნიკაზე, უფრო მაღალზე, ვიდრე წინათ, ლაპარაკიც კი შეუძლებელია სახალხო მეურნეობის აღდგენაზე და კომუნიზმზე",—ასე მიმართა ლენინმა მოსკოვის საგუბერნიო პარტიულ კონფერენციას 1920 წელში— ნოემბერში.

ამხ. **სტალინის** მიერ ორი წლის წინათ მოცემულმა საბრძოლო ლოზუნგმა მთელი პარტიის, მთელი მუშათა კლასის ყურადღება გაამახვილა ტექნიკის საკითხებზე. საკუთარი პროლეტარული ინტელიგენციის შექმნის საკითხზე. ამხ. სტალინმა ამ თავის ისტორიულ სიტყვაში არა ჩვეულებრივის გარკვეულობით გაუსვა ხაზი ტექნიკის მნიშვნელობას ქვეყნის მთელი სახალხო მეურნეობის რეკონსტრუქციისათვის, სოციალისტური მშენებლობის შემდეგში წარმატებით გაშლისათვის.

ტექნიკის დაუფლების და ფრონტზე ამხ. სტალინის ექვსი ისტორიული მითითებისათვის ბრძოლის უდიდესი შედეგები ნათლად გვიჩვენებენ ამ დირექტივების მთელს უდიდეს თეორიულ და პრაქტიკულ მნიშვნელობას. შესანიშნავი გამარჯვებები, რომლებიც ჩვენმა მუშათა ბრიგადებმა და მასებმა გრანდიოზული სოციალისტური მშენებლობის მთელ რიგ უბნებზე, მთელ რიგ ინდივიდუალური გამარჯვებებათა შეტანა მეტალურგიაში, ნავთის წარმოებაში, ავიაციაში, ქიმიაში, მსხვილ მანქანათმშენებლობის, ზუსტი ხელსაწყოების და ავტო-ტრაქტორის წარმოების დაუფლება, ათეულ ახალ მსოფლიო გიგანტების აგება,—ყველაფერი ეს წარმოადგენს ამხ. სტალინის ისტორიული დირექტივების შესრულებისათვის ბოლშევიკური ბრძოლის შედეგს.

ამხ. სტალინის, მოლოტოვის და კუიბიშევის მოხსენებები საკ. კ. პ. (ბ) ცეკას იანვრის პლენუმზე, ამხ. ორჯონიკიძისა და სხვ. გამოსვლები ამავე პლენუმზე იძლევიან გრანდიოზულ სურათს იმ მიღწევებისას, რომლებიც ჩვენ გვაქვს საბჭოთა კავშირში სოციალიზმის მშენებლობის საქმეში. ბოლშევიკურმა ბრძოლამ ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციისათვის, ბრძოლამ, რომლის წარმატება წარმოუდგენელია, მოწინავე ტექნიკის დაუფლების, საკუთარი ტექნიკური ინტელიგენციის შექმნის გარეშე, უზრუნველჰყო ისტორიული მნიშვნელობის გამარჯვება სოციალისტური მშენებლობის ხელმძღვანელ უბანზე მძიმე მრეწველობაში. „ხუთწლიანი გეგმის ძირითადი რგოლი მდგომარეობდა მძიმე მრეწველობაში, მისი გულით—მანქანათმშენებლობით, ვინაიდან მხოლოდ მძიმე მრეწველობას შეეძლო მთელი მოახდინოს რეკონსტრუქცია, ფეხზე დააყენოს როგორც მრეწველობა მთლიანად, ისე ტრანსპორტიც და სოფლის მეურნეობაც"

(ი. სტალინი. მოხსენება ცეკას იანვრის პლენუმზე.)

ჩვენი გაშლილი სოციალისტური მშენებლობა იმდენად მრავალმხრივი და მრავალფეროვანია, იგი იმდენ შრომას, ენერგიას, შემოქმედებას, ტექნიკის დაუფლებას მოითხოვს ყველგან—ქარხანაშიც, ფაბრიკაშიც, ახალ მშენებლობაზე, სამეცნიერო მუშაობის შტაბებშიაც, ლაბორატორიებში, სასწავლებლებში, საკოლმეურნეო მინდვრებზე და ცხოვრების ყველა კუთხეში, რომ არაჩვეულებრივად ძნელია სოც. მშენებლობის ყველა უბნების მიღწევათა ზოგადად მოხაზვაც კი. მაგრამ, რომ ავიღოთ სოც. მშენებლობის ერთი უბანი —მისი ყველაზე საპასუხისმგებლო რგოლი—მძიმე ინდუსტრია, უკანასკნელის მიღწევები, როგორც სარკეში ისე ასახავენ ჩვენს საერთო მიღწევებს ჩვენს ქვეყანაში სოციალიზმის აგებისათვის ბრძოლის საქმეში.

მოწინავე ტექნიკის დაუფლებისათვის ბრძოლის ფართოდ გაშლის წყალობით „რაღაც ოთხიოდე წლის განმავლობაში ჩვენ დავეუფლეთ ათასეულ სრულიად უცხო წარმოებებს: გიგანტური თბომავლებიდან ჯიბის საათებამდი ელექტრომავლებიდან ბურთოვან საკისრებამდე, ფერო-შენადნობებიდან რენტგენის აპარატებამდე" („პრავდა").

იზრდება ახალი პროლეტარული ტექნიკური ინტელიგენცია. ჩვენ უკვე გვყავს ათეული ათასი თვით მუშათა რიგებიდან წარმოებიდან გამო

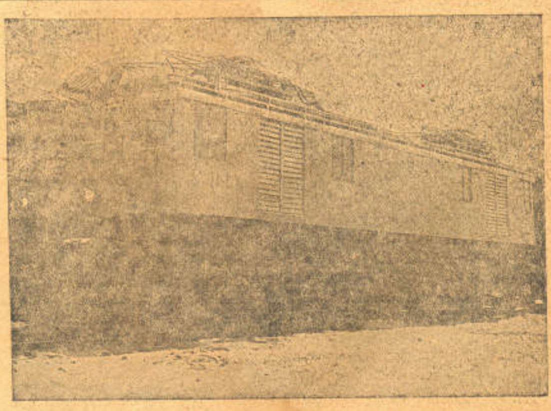

ამხ. კაგანოვიჩის სახელობის მძლავრი ელექტრომავალი Co—11—01, აგებული „დინამო"-ს ქარხანაში (მოსკოვი)

სული ბიუროკრატიულ-ეგოისტური სპეცია-ლისტი; ჩვენი პროლეტარული ახალგაზრდობა უმაღლეს სასწავლებლებში, ლაბორატორიებში, ბოლშევიკურად ეუფლება მეცნიერებას; იზრდება გამომგონებელთა და მუშათა რაციონალიზატორული წინადადებების რაცხვი. საბჭოთა მეცნიერებმა და ინჟინერ-ტექნიკოსებმა მაღალი ავტორიტეტი შეუქმნეს საბჭოთა მეცნიერებას და ტექნიკურ აზრს უცხოეთში.

იმ დროს, როდესაც ძირმომპალი კაპიტალიზმი საზღვარს უდებს მეცნიერებისა და ტექნიკის შემდგომ პროგრესს, იმ დროს, როდესაც სასოწარკვეთილებამდე მისული მთელი რიგი ბურჟუაზიული მოაზროვნენი და მოღვაწეები უფრო და უფრო ხშირად გამოდიან ლოზუნგით, „ძირს ტექნიკა“ „ძირს პროგრესი“ და მთელ რიგ კაპიტალისტურ ქვეყნებში (ინგლისი, გერმანია, შეერთ. შტატები და სხვ.) პრაქტიკულად ახორციელებენ მატერიალური დოვლათის განადგურებას (გემების დაშლა, ავტომობილების განადგურება, ქარხნების დემონტირება და სხვ), საბჭოთა კავშირი გიგანტური ნაბიჯებით მიდის წინ სოციალისტური მშენებლობის გზით, საყოველთაო მუშაობის ფართოდ გაშლის გზით. ამ გზაზე ჩვენ გვაქვს უდიდესი და უთვალავი მიღწევები.

მაგრამ ამ მიღწევებით ჩვენ ვერ დავკმაყოფილდებით.

ამხ. სტალინმა თავის მოხსენებაში ცეკას იანვრის პლენუმზე აღნიშნა:

„პირველი ხუთწლედის პერიოდში ჩვენ მოვახერხეთ **ახალი მშენებლობის** ენტუზიაზმის, პათოსის ორგანიზაცია და გადამწყვეტ წარმატებებს მივაღწიეთ, ეს ძლიერ კარგია, მაგრამ ახლა ეს არ არის საკმარი, ახლა ჩვენ ეს საქმე უნდა შევავსოთ ახალი ქარხნების და ახალი ტექ. **დაუფლების** ენტუზიაზმით, პათოსით, შრომის ნაყოფიერების სერიოზული ამაღლებით, თვითღირებულების სერიოზული შემცირებით; **მთავარი ახლა ეს არის**“.

ამხ. სტალინის ეს მითითება მთელი პარტიის მთელი მუშათა კლასისა და ტექნიკური ინტელიგენციისაგან მოითხოვს მოწინავე ტექნიკის დაუფლებისათვის ბრძოლის შეტევის ტემპების გაძლიერებას ყველგან — სკოლაში, უმაღლეს ინსტიტუტებში, წარმოებში, საბჭოთა სამეურნეო ორგანიზაციებში, ტრანსპორტზე, სოციალისტური მშენებლობის ყველა უბნებზე და ნაკვეთებზე.

ამხ. სტალინის ლოზუნგის განხორციელებისათვის ბრძოლის ორი წელი ნათლად ამტკიცებს, რომ „არ **არის ისეთი სიმაგრეები, რომელთაც** ვერ აიღებენ ბოლშევიკები“-(სტალინი).

კიდევ უფრო ფართოდ გავშალოთ ბრძოლა ტექნიკის დაუფლებისათვის, რაც გადაჭრით მოითხოვს ამხ. სტალინის ექვსი ისტორიული პირობის გადაუხრელად გატარებას ცხოვრებაში. ბოლშევიკურად ვიბრძოლოთ ცეკას იანვრის პლენუმის ისტორიული გადაწყვეტილებათა შესრულებისათვის, უზრუნველვყოთ მეორე ხუთწლედის გრანდიოზული ამოცანების გადაჭრა საკ. კ. პ. (ბ) ლენინური ცეკას და მსოფლიო პროლეტარიატის ბელადის **ამხ. სტალინის** მეთაურობით!

ქვეყანა რომელიც არ ყოფილა ჩვენი

(ურალ—კუზნეცკის კომბინატი *)

1929 წლის 30 ივლისს, მაგნიტოგორსკის გორაკებს მიადგა პირველი მატარებელი, რომელმაც გაიარა 140 კილომეტრი პირდაპირ ბალახზე დაგებულ რელსებით. ჯერ არ ნახული მანქანის სანახავად ჩამოვიდნენ და შეგროვდნენ ყაზახები და ყირგიზები. ცხენები — ორთქლმავლის დანახვისთანავე დგებოდნენ ყალყზე და გარბოდნენ. აქლემები ფრთხებოდნენ და ხრინწიანი ხმით ღმუოდნენ. ყაზახები, ყირგიზები, ბაშკირები, რუსები, გარს ეხვეოდნენ ორთქლმავალს, სინჯავდნენ მას ხელებით. პირველმა მატარებელმა ჩამოიყვანა მაგნიტოგორსკის ქარხნის პირველი მშენებლები, ახლობელი სტანიცების გლეხებმა კი ჩამოსულ მუშებს მიუტანეს პურის პირველი წითელი ქარავანი.

შემდეგი მანქანა, რომელიც ორთქლმავლის შემდეგ მოხვდა აქ, მიდგრად, იყო ექსკავატორი. ექსკავატორი თავის ფოლადის თათით შეუდგა მიწის თხრას. და ისევ აკვირვებდა გლეხებს ასეთი ძლიერი და სწრაფი მანქანა. იღებდა ერთბაშად სამ ტონა მიწას, ფრთხილად მიჰქონდა იგი მაღლა და ყრიდა ჩამწკრივებულ სატვირთო ავტომობილებში. ხალხისთვის, რომელიც მთელი სიცოცხლის განმავლობაში ნიჩბით სთხრიდა მიწას, ეს მართლაც უცნაური იყო.

მე მაგნიტოგორსკში ვიყავი 1930 წლის მარტში. მე მაშინ მივემგზავრებოდი მოსკოვიდან სვერდლოვსკში, სვერდლოვსკიდან ჩელიაბინსკში, ჩელიაბინსკიდან ტროიცკში და უკვე იქიდან მაგნიტოგორსკში. გრძელი და მობეზრებელი მოგზაურობა. გორაკების ძირში მე ვიხილე ტრიალი მინდორი. მინდორში იყო მხოლოდ ერთი ქუჩა მუშათა ბარაკებით. იდგა მხოლოდ ერთი აგურის სახლი. სრულდებოდა უმთავრესად მიწის სამუშაოები. ხალხი მუშაობდა ნიჩბებით, მიწა გადაჰქონდათ ცხენებით. ექსკავატორები და სატვირთო ავტომობილები ძლიერ ცოტა იყო. ისინი არ ყოფნიდა მთელს მშენებლობას.

18 თვის შემდეგ მე ისევ ვესტუმრე მაგნიტოსტროის. მე ჩავედი მოსკოვიდან, პირდაპირი მატარებლით მოსკოვი — მაგნიტოგორსკი, ასეთი მატარებლები ახლა ყოველდღე დადის. მე ჩამოვედი და არ ვუჯერებდი საკუთარ თვალებს. მე ვიხილე უზარმაზარი ქალაქი მის ქუჩებში მიჰქროდა ავტომობილების გუნდები, მიგორავდნენ მძიმე ავტობუსები, მძლავრი ტრაქტორები მიათრევდნენ რეზინის ბორბლიან პლატფორმების მთელ შემადგენლობას. ყოველი დილით ექვსადგილიანი იუნკერსი გაინავარდებს მაგნიტოგორსკის აეროდრომზე და მიფრინავს მოსკოვში, ყოველდღე, სადილობისას, მშენებლობაზე გადაფრინდება ვერცხლის ფრინველი. არავინ არ სწევს თავს ზევით, რომ დაინახოს თუ რა გუგუნებს იქ, მაღლა. ყველამ იცის: მოფრინდა საფოსტო-სამგზავრო აეროპლანი სვერდლოვსკიდან. ყრუ აფეთქება დილით და ღამით აძანძალებს მუშათა ბინების კედლებს და ისევ ყველამ იცის, რომ დინამიტით აფეთქებენ რკინის მადანს მაგნიტოგორსკის გორაკებზე.

ერთხელ ღამით მე გამოვედი ქუჩაში და ავედი გორაკზე. მთელი მინდორი გაჩირაღდნებული იყო. ასაშენებელი შენობების კონცხებზე ანთებული იყო მძლავრი პროჟექტორები. სრიალებდნენ დიდი და პატარა ორთქლმავლები. გუგუნებდა მიწა შორეულ აფეთქებებიდან. მინდორზე, ანთებული საათებით, სწრაფად გაჰქროდნენ ავტომობილები. სადღაც ამოდიოდა ორთქლი, პნევმატიური ჩაქუჩები სცემდნენ ახალ ბრძმედების მშენებლობაზე. მე გავიარე მშენებლობის ტერიტორიით. გავიგონე თათრული, უკრაინული, გერმანული, ყირგიზული, ბაშკირული, ქართული, ებრაული, რუსული ლაპარაკი.

მაგნიტოგორსკს აშენებდა 30 ეროვნება. მაგნიტოგორსკს აშენებდა მთელი საბჭოთა კავშირი.

მაგნიტოგორსკის ქარხანა სიდიდით მეორეა მსოფლიოში. არის მხოლოდ ერთი ქარხანა მაგნიტოსტროიზე დიდი. ეს არის — გერის ქარხანა ამერიკაში. ამერიკელები თავიანთ ქარხანას აშენებდნენ 11 წლის განმავლობაში. ჩვენ კი მაგნიტოსტროი, რომელიც რამდენიმეთ უფრო პატარაა, ვიდრე ამერიკული ქარხანა, ავაგეთ სამ წელიწადში. მაგნიტოგორსკის ქარხანაში არის 8 ბრძმედი; თითოეული ბრძმედთან — 4 კაუპერი რამდენიმეთ მოშორებით კი — ბევრსართული ქარხნების უზარმაზარი შენობები. ქარხნის რვა ბრძმედი ყოველდღე შთანთქავს 12.800 ტონა მადანს, 7.200 ტონა კოქსს, 3.200 ტონა კირქვას.

მანქანები ჰყრიან ბრძმედში მადანს, მანქანები ჰყრიან მასში კოქსსა და კირქვას. ჰაერის საბერველი სადგურები დენიან ჰაერს ბრძმედის ოთხ კაუპერში. კაუპერებში ჰაერი ხურდება და გახურებული მიდის ბრძმედებში. ბრძმედებში იწვის კოქსი, დნება მადანი. ხუთი საათის შემდეგ ბრძმედის ქვემოდან 80 ტონიან ქვაბებში ისხმება გამდნარი თუჯი. ათასობით ტონა ლითონს იძლევა დღე-ღამეში მაგნიტოგორსკის თითოეული ბრძმედი. როცა ამუშავდება ყველა ბრძმედები, ისინი წლიურად მისცემენ 2 მილიონ 800 ათას ტონა თუჯს. **მარტო მაგნიტოგორსკი მოგვცემს წლიურად იმდენ ლითონს, რამდენიც დაამზადა მთელმა ბელგიამ 1929 წელს; 600,000 ტონით მეტს, ვიდრე პოლონეთი, იტალია და საარის ოლქი ერთად აღებული.**

ქარხნის მარტენის ცეხი — თავისი სიდიდით პირველია მთელს ევროპაში. ცეხში არის 42 მარტენის ღუმელი, რომელთა ბადალი არ არის საბჭოთა კავშირში. საგლინავ ცეხში დგას სამი ბლუმინგი და ერთი მძლავრი სორტული - საგლინავი დაზგა. თითოეული ბლუმინგი — ეს მთელი ქარხანაა, თითოეული ბლუმინგი გადაამუშავებს იმდენ ლითონს, რამდენსაც აძლევს 11 დაზგა

*) დასასრული, იხ. „დროშა“ № 1—2.

ჩვენი ორი უდიდესი ქარხანა — ლენინისა და პეტროვსკის სახელობის ქარხნები დნეპროპეტროვსკში, ერთი სარელსო-საძელე დაზგა წლიურად გამოსცემს მეტ ლითონს, ვიდრე ურალის ყველა ქარხნებმა გამოსცეს 1930 წელში. საერთო ცეხის მთელი წლიური პროდუქცია, რომ რელსებზე გადაეკეთებინათ, ამ რელსებით შეიძლებოდა 30.000 კილომეტრი გზის დაგება; მეფის მთავრობამ კი სარკინიგზო მშენებლობის სამოცი წლის განმავლობაში დააგო მხოლოდ 62.000 კილომეტრი რკინიგზა.

მაგნიტოგორსკის ცენტრალური ელექტრო-სადგურის სიმძლავრე უდრის ხუთ ვოლხოვსტროის, მაგნიტოგორსკის ჯებირი კი — უდიდესია ევროპაში, არასოდეს არ ჰქონიათ ისეთი მადნის გამამდიდრებელი და მადნის ასაგები ქარხნები, როგორიც აგებულია ეგროვსკის გორაკზე.

როცა ქარხანა მთლიანად ამუშავდება, მაგნიტოგორსკის სადგურიდან ყოველ საათში გავა ლითონით დატვირთული მატარებელი, და თითოეული საათნახევრის განმავლობაში ციმბირიდან მოვა ქვანახშირით და კოქსით დატვირთული მატარებელი.

25 ათასი მუშა გაუძღვება ქარხნის უზარმაზარ მანქანებს, ღუმელებს, სატკეც დაზგებს და ბლუმინგებს. გორაკებს იქით, სადაც არ აღწევს ქარხნის არც ხმაურობა, არც კვამლი და არც მტვერი, შენდება სოციალისტური ქალაქი.

❦

მაგნიტოგორსკის დასახმარებლად შენდება კიდევ სამი ქარხანა.

მდ. ტომის ნაპირას, კუზნეცკის ახლო თითქმის დამთავრებულია **კუზნეცკის მეტალურგიული ქარხნის მშენებლობა.** ეს ქარხანა მაგნიტოგორსკის ქარხანაზე ნაკლებია. მისი პირველი რიგის დადგმულობანი მოგვცემენ მხოლოდ 1 მილიონ 200 ათას ტონა მეტალს. მიუხედავად ამისა, ეს იქნება **ყველაზე დიდი ქარხანა ევროპაში.** კუზნეცკის ქარხანაზე დიდი ქარხანა ევროპაში არ არის.

4 ბრძმედი, 15 მარტენის ღუმელი და ერთი ბლუმინგი — აი ქარხნის ძირითადი დადგმულობანი. 1932 წლის იანვარში კუზნეცკის ქარხანამ უკვე მიიღო სამრეწველო დენი საკუთარი ელსადგურიდან; თებერვალში — პირველი მეტალურგიული კოქსი; აპრილში — პირველი თუჯი, სექტემბერში — პირველი ფოლადი.

შემდეგი იქნება — ნოვო-ტაგილის ქარხანა — იგი უკვე შენდება ურალში. მისი სიმძლავრე — ორნახევარი მილიონი ტონა თუჯი წლიურად. მას ექნება 8 ბრძმედი, 32 მარტენის ღუმელი, 3 ბლუმინგი და 1 ძლიერი დაზგა რკინის მასალების გასატკეცად. ეს დი[illegible] უცხო ხილია ევროპის ქარხნებისათვისაც კი.

ჩამოსასხამ თუჯს ურალის სამანქანათმშენებლო ქარხნებისათვის გამოუშვებს სინარის ქარხანა.

მაგრამ ეს ქარხნებიც კი დროთა განმავლობაში არ იქნება საკმაო. უკვე უახლოეს წლებში ჩვენ დავიწყებთ **ბაკალის ქარხნის მშენებლობას ურალზე, კომაროვო-ზიგაზინის — ბაშკირეთში, კუზნეცკის მეორე ქარხნისა — ციმბირში და ქარხნისას ხალილოვოში — შუა ვოლგა.**

ეს ქარხნები მოითხოვენ ახალი მუშების მთელ არმიებს. ქარხნებთან მივა რკინიგზები. ქარხნების გარშემო გაიზრდება მუშათა ქალაქები. საქარხნო ელსადგურების ელექტრობა აანთებს ნათურებს ციმბირის და ურალის სოფლებში, გააცოცხლებს მანქანებს და დადგმულებებს კოლმეურნეობებში და ხორბლის, ხორცის, ერბო-კარაქის და ბოსტნეულის ფაბრიკებში. გაიზრდება შკოლები, საავადმყოფოები და მუშათა სახლები ქვეყანაში, რომელიც ასეული წლების განმავლობაში იყო ჩამორჩენილი და ველური.

გაცოცხლდება მთელი მხარე.

ჩვენს წინ დევს სქელი წიგნი მწვანე ყდით. ოქროს ასოებით ყდაზე სწერია:

„პოლიტიკური და გეოგრაფიული ცნობარი — ლექსიკონი".

ამ ცნობარის მე-1.155 გვერდზე მე ვპოულობ სიტყვას „თუთია". აქ მოთხრობილია, თუ რა ლითონია ეს, როგორია თუთიის თვისებები. თავდება ეს ასე:

„ომამდე რუსეთში თუთია **მზადდებოდა უძლურსად მცირე რაოდენობით. ამჟამად მოპოვება ხწარმოებს მხოლოდ ალავერდის ქარხანაში, კავკასიაში. თუთიის მადნების მოპოვება ალტაიზეც, სადაც განზრახულია წლიურად 800.000 ფუთი თუთიის მოპოვების ორგანიზაცია.**

ეს ცნობარი „სტყუის"!

ის სტყუის არა იმიტომ, რომ მის შემდგენელთ სურდათ სიტყუება ან არ იცნობდნენ საქმის ვითარებას. ცნობარი არ სტყუოდა 1931 წლის შუამდე. მანამდე თუთიას გვაძლევდა მხოლოდ ალავერდის ქარხანა. ახლა კი ეს უკვე არ არის სწორი. ქ. ბელოვის ახლო, კუზნეცკის რაიონში, უკვე მუშაობს ბელოვის თუთიის ქარხანა. ცნობარში სწერია, რომ ჯერ მხოლოდ განზრახულია წლიურად 300.000 ფუთი თუთიის მოპოვების ორგანიზაცია. ბელოვის თუთიის ქარხანამ კი უკვე 1931 წელს მოგვცა 10 ნახევარ ათასი ტონა თუთია. მაგრამ ტექნიკის ნამდვილი საოცრება იქნება კემეროვის თუთიის კომბინატი, რომელიც შენდება სადგურ კემეროვის ახლო. იგი იქნება ერთ-ერთი უდიდესი ქარხანა მთელს მსოფლიოში. კომბინატის მშენებლობა დაიწყო მხოლოდ 1931 წელს, მიმდინარე წელს კი იგი უკვე დაიწყებს მუშაობას. მაშინ საბჭოთა ქვეყანა ყოველწლიურად მიიღებს 50.000 ტონა თუთიას. თუთიის წარმოების ნარჩენებიდან ქარხანა გამოიმუშავებს 9.000 ტონა ტყვიას, 200.000 ტონა გოგირდმჟავას ყოველწლიურად.

„მსოფლიოში უდიდესი სპილენძის სადნობი ქარხანა არის ამერიკაში. ეს არის — გორფილდის ქარხანა," — სწერია მეორე ცნობარში.

ყველაზე უდიდესი სპილენძის სადნობი ქარხანა არის საბჭოთა კავშირში, კაზაკსტანში. ეს არის — კაზმესტროი.

1931 წელს დამთავრდა კრასნოურალის სპილენძის სადნობი კომბინატის მშენებლობა. კომბინატს აშენებდნენ სამ წელიწადს. უკვე 1931 წელს ჩვენ საზღვარგარეთიდან შემოვიტანეთ 9.000 ტონით ნაკლები სპილენძი. 1932 წლიდან კი კომბინატი იძლევა 40.000 ტონა სპილენძს — ყოველწლიურად. 1937 წლისათვის მისი სიმძლავრე აყვანილი იქნება 100.000 ტონამდე.

საბჭოთა ალუმინს მოგვცემენ ქარხნები რომელთაც ჩვენ ვაგებთ მდ. ბილაიაზე და გუსინის ტბის ახლო. ეს ქარხნები მოგვცემენ 200.000 ტონა ალუმინს.

ურალ-კუზნეცკის კომბინატი იქნება მანქანებისა და მექანიზმების უდიდესი სისტემა.

კომბინატის ქარხნები, შახტები და ფაბრიკები აგებული იქნება ტექნიკის უკანასკნელი სიტყვის მიხედვით. ადამიანის შრომა არაჩვეულებრივად შემსუბუქდება მთელს ყველაზე მძიმე და შავ სამუშაოს ადამიანთა ნაცვლად გააკეთებენ მანქანები და ელექტრობა.

რვა ათასი საბორლავი მანქანა დასჭრის ნახშირს მაღაროებში.

ორი ათას ხუთასი კონვეიერი გამოიტანს ამ ნახშირს ზედაპირზე და მიაწოდებს მას ამწევ მანქანებს.

300-მდე ბრძმედი გამოადნობს ლითონს.

40 ბლუმინგი სატკეც დაზგების მთელი კომპლექტით გაამზადებს რელსებს, ძელებს და სხვ.

1.700 ელექტრომავალი გაიტანს ქარხნების პროდუქციას მთელს ციმბირსა და ურალში.

მათ დაეხმარება 400 თბომავალი.

73 ათასი ტრაქტორი და 20 ათასი კომბაინი გავა ციმბირის კოლმეურნეობათა და ხორბლის ფაბრიკების მინდვრებზე მეორე ხუთწლედის დამლევისათვის.

ურალის სამანქანათმშენებლო ქარხანა — არის მთელი ახალი საბჭოთა აღმოსავლეთის მეთაური. საბჭოთა მძიმე მანქანათმშენებლობის ქარხნებს შორის ის პირველია თავისი სიდიდით. იგი დაამზადებს მოწყობილობას მეტალურგიული და ქიმიური ქარხნებისათვის. იგი დაამზადებს ბლიუმინგებს, მოწყობილობას ბრძმედებისათვის, სატკეც დაზგებს, სამტვრევ მანქანებს, მძიმე ამწევ მანქანებს. ასი ათას ტონა მანქანებს მისცემს ქარხანა თავის ურალელ და ციმბირელ მომხმარებლებს.

ურალმაშსტროი მოწყობილია უკანასკნელი და საუკეთესო მანქანებით და აგრეგატებით. აქ, მაგალითად, დადგმულია 10 ათას ტონიანი წნეხი. აქამდე კი საბჭოთა კავშირის ყველაზე ძლიერი წნეხი იყო 3 ნახევარ ათას ტონიანი. სადგურის საგაზოგენერატორო სადგურს აქვს 24 გენერატორი. აქამდე ყველაზე ძლიერი სადგური ჰქონდა გუჟ-ხრუსტალნის ქარხანას. ურალმაშსტროის სადგური ორჯერ ძლიერი იქნება, ვიდრე ხრუსტალნის. ჩელიაბინსკის სატრაქტორო ქარხანა 1933 წლიდან გამოუშვებს 40.000 სამოცძალიან „კატერპილერის" ტრაქტორს.

ყოველ საათში „სიბკომბაინის" ქარხნის ჭიშკრიდან გამოვა 13 მანქანა: ოთხი კომბაინი, ხუთი დამთესი მანქანა და ოთხი სათიბი მანქანა საათში. ეს ციმბირის კომბაინების ქარხანა იქნება ყველაზე დიდი და ყველაზე ძლიერი მთელს მსოფლიოში. აქამდე ეს ადგილი ეჭირა ხოლტის ამერიკულ ქარხანას, რომელიც უშვებს 4.000 კომბაინს წლიურად. „სიბკომბაინი" წლიურად გამოუშვებს 25.000 ასეთ მანქანას. ხოლტის ქარხანა მასთან შედარებით კარლიკი არის.

არა ნაკლებ თხუთმეტი სხვადასხვანაირი სამანქანო და ჩარხების დამამზადებელი ქარხნისა ესაჭიროება ახალ ქარხნებს, რომელსაც ჩვენ ვაშენებთ ურალსა და ციმბირში. ეს ქარხნები აგებული იქნება. აქ იქნება გემების სათომშენებლო ქარხანაც, საბურღავი მანქანების ქარხანაც, ოქროს მრეწველობისათვის მოწყობილობის დამამზადებელი ქარხანა, საგზაო მანქანების ქარხანა, ორი საავტომობილო, ტრაქტორების შემ-

რძის პროდუქტები სოიადან

20 იანვარს მოსკოვში ამუშავდა საბჭოთა კავშირში პირველი ქარხანა რძის პროდუქტების დასამზადებლად სოიადან. ქარხანა დღეღამეში ამზადებს 15.000 ჭიქა მაწონს, ამდენივე ლიტრ კუმისსა და კეფირს.

სურათზე—მაღალხარისხოვანი სოია, რომლიდანაც მზადდება რძის პროდუქტები.

რები, ვაგონების სადეზინფექციო, სალუდსანე-სამდუღარო, ქიმიური აპარატურის და მანქანების ნაწილების—ლილვების და საკისრების სპეციალური ქარხანა.

ტრაქტორები, კომბაინები, ყოველგვარი ზამძრავებლები, ორთქლმავლები, ავტომობილები არმიები მოითხოვენ, მანქანების ცილინდრიანი არმიები მოითხოვენ საწვავს. მათ დასჭირდება ბენზინის ზღვები, ნავთის მდინარეები, მაზუთის და სხვა საზეთავების ტბები. მილიონობით ათას ტონა მარტო საწვავ მასალას დასწვავენ ეს მანქანები, ამ ცამანქანით საწვავის გადასატანად საჭირო იქნება 132.000 ცისტერნა!

ციმბირს და ურალს ესაჭიროება საკუთარი ნავთის მომპოვებელი და ნავთის გადამმუშავებელი მრეწველობა. არ არის ხელსაყრელი 6608 კილომეტრის მანძილზე ნავთის ზიდვა გროზნოდან ირკუტსკში და 132.000 ცარიელი ცისტერნის უკან ჩაყვანა ირკუტსკიდან გროზნოში.

ციმბირში, მდ. ბირზას და ლენინის რაიონში უკვე აღმოჩენილია ორის მილიარდ ტონაზე მეტი ნავთის შემცველი ნახშირები. რაზედ არის საპროპელიტები. მაშასადამე, იქნება ნავთი, ბენზინი, რომელთაც ამ ნახშირებიდან მოგვცემენ თბიერი საწვავი მასალის სპეციალური ქარხნები. ბარზასის საპროპელიტებიდან პირდაპ. კვანძიკური გზა უკვე მიიღო პირველი საბჭოთა ბენზინი და ნავთი. ტომსკში ისინი გამოსცადეს ტრაქტორებზე და ავტომობილებზე. გამოცდის შედეგები ჩაწერილია ასე:

„ბენზინი ცეცხლით გამოსაცდელად ჩვეულებრივ საავტომობილო ძრავში; ის უკეთ ორთქლდება, ვიდრე ჩვეულებრივი გასაცდელი საავტომობილო ბენზინი. იწვის უკვამლოთ, შესაძლებლობას იძლევა მიღებული იქნას დაახლოებით იგივე სიმძლავრე და ხარჯი, როგორიც ჩვეულებრივი ბენზინი...

ნავთი ბარზასის საპროპელიტებიდან იძლევა მოტორის უფრო თანაბარ მოქმედებას, ვიდრე ჩვეულებრივი ნავთი. ტრაქტორებში „ფორძონ-პუტილოველი", „ინტერნაციონალი", „შტოკ" ის გვაძლევს უფრო უკეთესი შედეგების მიღებას.

ურალ-კუზნეცკის კომბინატს, მასთან ერთად მთელს ციმბირსა და კაზაკსტანს სჭირდება საკუთარი ბენზინი, ნავთი და მაზუთი საპროპელიტებიდან. მახტებმა მოიპოვეს 40.000 ტონა საპროპელიტი. კუზბასის მთელ რიგ სხვა ქვანახშირიან რაიონებში მოწყობილია საპროპელიტის, ნახშირების მოპოვება. ნოვოსიბირსკში, კემეროვში და ჩერემხოვოში შენდება სპეციალური ქარხნები თხიერი საწვავი მასალის მისაღებად ქვანახშირიდან.

1932 წ. ამ ქარხნების პირველი რიგის დადგმულობამდე ციმბირის წიაღიდან მიღებული ნახშირი უკვე გადამუშავდება 59.000 ტონა ბენზინით და ნავთად. 1933 წელს ისინი ციმბირის ტრაქტორებს და ავტომობილებს მისცემენ 80.000 ტონა ბენზინს და 56.000 ტონა ნავთს. მაგრამ ეს სამი ქარხანა ერთა იქნება მაშინანახორებულ ციმბირის და შორეულ აღმოსავლეთისათვის. სულ ურალ-კუზნეცკის კომბინატი აგებს 15 ქარხანას ხელოვნური თხიერი საწვავი მასალის დასამზადებლად.

პირველხარისხოვანი ტეხნიკური შეიარაღებული პროლეტარიატი თანდათანობით მიიღებს ახალ იარაღს და იმორჩილებს ბუნების ყველა სიმდიდრეებს და ძალებს, თავის ხელში იღებს ციმბირის და ურალის წიაღის უთვალავ სიმდიდრეებს. ურალის ქარხნებში იგი მადნებიდან ამზადებს ლითონს, ლითონიდან ის აგებს ახალ მანქანებს. ამ მანქანებით ის ამზადებს მისთვის საჭირო ნაწარმოებებს და მოწყობილობებს.

ახალი ურალი აგებს ბევრად სოციალისტური მშენებლობაში, იქ სადაც უძლეველი სოციალიზმი და ახალი მანქანა, პროლეტარიატი იძლევა ქიმიის ძლევამოსილ უთვალავ ლებს.

საბჭოთა კავშირის აღმოსავლეთი ჩქარა გადაიქცევა ქიმიური მრეწველობის ცენტრად.

ჯუნსაიდ და ყველაფრის ქიმიურ, ტუმანური ნავთობის ქარხნები მოაწყობენ გოგირდმჟავას და სოდას ციმბირის სოციალისტური მშენებლობისათვის.

კემეროვოში შენდება სინთეტიკური ამიაკის და აზოტმჟავას ქარხანა.

ძმარის მჟავის დასამზადებელ შხამქიმიკატების ქარხანა.

სლავგოროდის —ოქის ტბებზე გვერდით ამუშავდება ქარხნები, რომლებიც ტბის წყლიდან გამოიმუშავებენ სოდას.

კოკსიტომზედაც დაამზადებს ზეთების ქარხანა.

მეტად ხელსაყრელის დამუშავებისათვის ურალ-კუზნეცკის კომბინატი წლიურად დაამუშავებს 28 მილიონ ტონა ქვანახშირს. კემეროვოში, ჯუზბასში, ნოვოსიბირსკში უკვე შენდება, მაგნიტოგორსკში და კუზნეცკში კი უკვე აგებულია მძლავრი საკოქსე დანადგარები. თითოეული საკოქსე დადგმულობა კი ეს არის უზარმაზარი ქიმიური ქარხანა. სადაც მილიონ ტონობით კოქსს ღუმელებში, ქვანახშირის გაზები მიდის ქიმიურ ქარხნებში. რომელიც საკოქსე დადგმულობის გვერდით არის აგებული. ქიმიურ ქარხანაში იწყება ეხილი და სხვა აზოტოვანი მოქმედება, გაზები ციმბირის მაციერებში, გაზიდან ილექება, ქვანახშირის ფისი, ფისიდან განთავისუფლებულის შემდეგ გაზები, განაგრძობენ გზას, იქცევიან სითხეებად. სითხეები ერევიან ერთმანეთს.

შემადგენელ ცენტრიფუგებში სუფთდება, ცვდება, ძველი ერევა ერთმანეთში, წარმოიქმნება ნაერთები, კოქსის ღუმელების მაჩვენებლით იქცევა მრავალრიცხოვან საჭიროებათა და ძვირად ქიმიურ პროდუქტებად: ნაფტალინის სპირტად, რომელიც საჭიროა მედიცინაში და ქიმიაში; მოტორებისათვის საჭირო მასალად' ტოლუოლად და სხვა ძვირად ღირებულ ნივთიერებებად' ანტრაცინიდ, რომლისგანაც ამზადებენ საღებავებს; ნაფტალინით, საწამლავ ქრიზოლის შემადგ—სოციალისტური საღებავებისათვის; სულფატ-ამონიუმად—საუკეთესო სასუქად; გუდრონით, რომლითაც აგებენ ტროტუარებს; შპალების გასაჟღენთ ზეთად, რომელიც ხეს იცავს ლპობისაგან.

ათეულ მეტალურგიული ქარხნის ასამუშავებლად, ჩარხების ასამოძრავებლად ათეულ სამანქანათმშენებლო ქარხანაში, ქიმიური ქარხნების ასამუშავებლად, ტრამვაის და ელექტრომავლებისათვის, ელექტრონათურების ასანთებად ციმბირსა და ურალის ათასეულ სოფლებსა და დაბებში, საჭიროა ბევრი ელექტრო-ენერგია.

ელექტრონი ყველაფრის გაკეთება შეუძლია.

ის ბურღავს ხეს, აკეთებს ძელებს, ხერხავს ფიცრებს, ამზადებს ცელულოზას და ქაღალდს, ბურღავს კლდეებს, ათბობს ბინებს, სწმენდს ჰაერს შახტებში და ათასი სხვა.

„ტეხნიკა რეკონსტრუქციის პერიოდში სწყვეტს ყველაფერს“

(ი. სტალინი)

მარცხნივ— ამიერ-კავკასიის რკინისგზების დირექციის ინჟინრები საზოგადოებრივი დატვირთვის წესით ლექციებს უკითხავენ ორთქლმავლების მემანქანეებს მექანიკისა და ორთქლმავლების კონსტრუქციის შესახებ.

სურათზე—ა.-კ. რკინიგზების თბოტექნიკის განყოფილების უფროსი ინჟინერი ძიძია კითხულობს ლექციას სათბობი მასალის მარგი მოქმედების კოეფიციენტის შესახებ ორთქლმავალში.

ქვემოთ: ტრანსპორტის მუზეუმი ორჯონიკიძის სახელობის კლუბში (თბილისი).

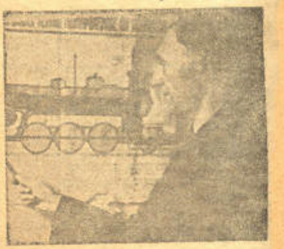

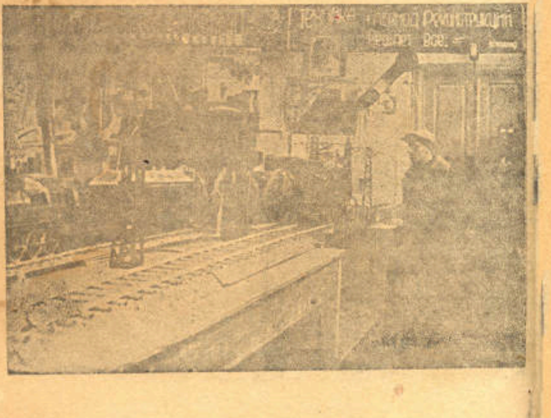

ურალ-კუზნეცკის კომბინატი სრულიად დამოუკიდებლად აწარმოებს თავისთვის ელექტრო-ენერგიას. ურალ-კუზნეცკის კომბინატისათვის ფაქტიურად საჭიროა 1½ მილიონი 000 ათასი მუშა. მაგრამ კომბინატს ეყოლება 12.000.000 ელექტრონის მუშა. თითოეული მუშის განკარგულებაში იქნება 120 ელექტრონის მუშაკი, რომელთაც იგი მხოლოდ უხელმძღვანელებს და მოუვლის. ამ ელექტრონის, დაუღალავ, დაუზარელ და მორჩილ მუშაკებს ციმბირის მისცემენ ელექტრო-სადგურები.

სამი ელექტრონული რგოლი დააკავშირებს მთელს ციმბირის სამრეწველო მაგისტრალებით, თითოეულ რგოლში იქნება საკუთარი მძლავრი ელექტრო-სადგური.

პირველი რგოლი—კემეროვოს

კემეროვოს ელექტრო-სადგური პირველ ხანებში გამოიმუშავებს **144 ათას** კილოვატს. 144.000 კილოვატი გასწევს 5.000.000 მუშის მაგიერობას, მეორე ხუთწლედის დამლევისათვის სადგურის სიმძლავრე აყვანილი იქნება 560.000 კილოვატამდე, რაც უდრის 17 მილიონ მუშას.

მეორე რგოლი — კუზნეცკის

კუზნეცკის სადგური გამოიმუშავებს 120,000 კილოვატს. 3.600.000 ელექტრონის მუშა გაირჯება აქედან მაგისტრალებით კუზნეცკის მეტალურგიულ ქარხნებში, ტელბესის მაღაროებში, ოსინოვის და პროკოპიევის შახტებში, ქ. კუზნეცკში და მის მიდამოებში.

მესამე რგოლი — ნოვოსიბირსკის

დიდ კოლმეურნეობებში და პურისა და ხორცის ფაბრიკებში, ერბო-კარაქისა და ყველის ქარხნებში, მეღორეობის საბჭოთა მეურნეობებში „სიბკომბაინის" ქარხანაში, რკ. გზებზე, დეპოში და სახელოსნოებში ნოვოსიბირსკის სადგურიდან წავა 120.000 კილოვატი ელექტრონის ენერგია.

ამ სამი რგოლის სიძლიერის ძარღვებით 1932 წ. უკვე ამოძრავდება პირველი ელექტრონული სისხლი.

და ბოლოს ციმბირის მანქანების გულის მუშაობას იწყებენ ურალის, ბაშკირეთის ყაზახისტანის ძლიერი ელექტრო-სადგურები.

ურალზე:

კიზელის სადგური 160.000 კილოვატიანი რგოლით,

ჩელიაბინსკის პირველი სადგური 168.000 კილოვატი,

ჩელიაბინსკის მეორე სადგური—150.000 კილოვატი

შუა ურალის პირველი სადგური 150.000 კილოვატი.

ბაშკირეთში:

კომაროვო - ზიგაზის და უფის ელექტრო-სადგურები.

ყაზახისტანში:

ძლიერი სადგურები მდ. ირტიშზე, ბალხაშის ტბაზე და კარაგანდაში.

დასავლეთ-ციმბირში — დიდი ტბების, ტბების და უდაბნოების ქვეყანაში. 6 ნახევარ მილიონ კილოვატს მისცემს 10 წლის განმავლობაში მრეწველობას ირტიში, ობი და ტომი, დასავლეთ ციმბირის მხოლოდ სამი მდინარე. 20 დნეპროსტროის მოგვცემს ანგარა. ნოვო-სიბირსკში, ბიისკში, ბარნაულში, ომსკში, შენდება თბოსადგურები.

ელექტრო-ენერგია ემსახურება ურალისა და ციმბირის რკინიგზებს. მარტო ურალ-კუზნეცკის კომბინატს მეორე ხუთწლედის დამლევს ექნება 35.000 კილომეტრი რკინიგზა, ახლანდელი 10.700 კილომეტრის ნაცვლად. არანაკლებ 18.000 კილომეტრი რკინიგზისა აქედან ელექტრიფიცირებული იქნება.

ელექტრონი საბჭოთა პირობებში სოფელში შეიქმს მაღალი კულტურა. მანქანები, ყოველგვარი მოწყობილობა და მექანიზმები, ავტომობილები, ტრაქტორები და კომბაინები გლეხის კოლექტიურ შრომას არაჩვეულებრივად გაადიდებენ და ნაყოფიერს გახდიან. რკინიგზები, ტელეფონი, ტელეგრაფი და რადიო დააკავშირებენ სოფლებს ერთმანეთთან, დაახლოვებენ მათ კულტურულ ცენტრთან.

მანქანები და ელექტრონი გაანთავისუფლებენ გლეხს ზედმეტ მძიმე მუშაობისაგან. დარჩება დრო სწავლისათვის, კულტურული გართობისათვის, ხელოვნებისა და მეცნიერების შესწავლისათვის.

არაფერი დარჩება ძველი, ტილიანი, უვიცი, ავადმყოფობისა და სილატაკის გამო გადაშენების გზაზე მყოფი სოფლიდან. სოფელი და ქალაქი, სოფლისა და ქალაქის პროლეტარიატი, შეიარაღებულნი ახალი მანქანებით და ელექტრონით, პარტიის ხელმძღვანელობით საბოლოოდ და ისე გარდაქმნიან ციმბირს, ყაზახსტანს და ბაშკირეთს, რომ ვერც კი იცნობ.

უკვე ამჟამად ვლადიმერ ილიჩი სულ სხვანაირად იტყოდა, როცა შეხედავდა საბჭოთა კავშირის რუკას.

„შეხედეთ საბჭოთა კავშირის რუკას! ვოლოგდიდან ჩრდილოეთით ჩვენ შევქმენით მძლავრი მრეწველობა სასოფლო მეურნეობისათვის სასუქის დასამზადებლად, გავაშენეთ ახალი ქალაქი — ხიბინოგორსკი, მოსკოვიდან აღმოსავლეთით, ძველს ნიჟნი-ნოვგოროდში, ჩვენ ავაგეთ უდიდესი ავტო-ქარხანა. სარატოვიდან სამხრეთით ჩვენ ავაშენეთ სტალინგრადის მძლავრი სატრაქტორო გიგანტი. როსტოვში ჩვენ ავაგეთ სელმაში, ხარკოვში — სატრაქტორო ქარხანა, ავამუშავეთ დნეპროსტროი, უდიდესი სადგური მსოფლიოში. ორენბურგიდან და ომსკიდან სამხრეთით ჩვენ შევქმენით ახალი ინდუსტრიალური ქვეყანა — ყაზახისტანი, თურქესტან-ციმბირის რკინიგზით, კარაგანდისა და ბალხაშის ქარხნები.

ურალის მთაგრეხილიდან აღმოსავლეთით ჩვენ მივდივართ სოციალისტურ ინდუსტრიალურ - აგრარული კომბინატების მძიმე ნაბიჯებით. ჩვენ უკვე ვიკვლევთ გზას ტომსკიდან ჩრდილოეთით, იქ, სადაც არ არსებობდა კულტურული და სამრეწველო მშენებლობის ჩანასახიც კი.

ჩვენ საბოლოოდ ვცვლით სახეს მთელი კატორღას და გადასახლების გზაზე მყოფ კოლონიის. ჩვენ ვქმნით ახალ ციმბირს, სოციალისტურ ციმბირს".

ს. ბეზბოროდოვი

რური—ნანგრევები

იმ დროს, როცა საბჭოთა კავშირი სრულის სისწრაფით მიდის წინ სოციალიზმის მშენებლობის გზაზე და უკვე მეორე ადგილი უჭირავს მსოფლიოში სამრეწველო პროდუქციის მხრივ, კაპიტალისტურ ქვეყნებში მძაფრმა ეკონომიურმა კრიზისმა წარმოება გადასროლა 30—40 წლის წინარსებულ დონემდე.

გერმანიაში, მაგალითად დამბლადაცემულია, უქმად დგას მძიმე მრეწველობის 65 პროც. განსაკუთრებით განმანადგურებელი აღმოჩნდა კრიზისის გავლენა რურის ოლქში. ზიგერლიანდში (რურის) 42 რკინის, თუჯისა და სპილენძის მაღაროდან მუშაობს მხოლოდ 6; 31 ბრძმედიდან —4; 10 სატყეცი ქარხნიდან—3, 16 მარტენის ღუმელიდან—4. წარმოებები ინგრევა დანადგურდება, რის ილიუსტრაციასაც წარმოადგენს ქვემოთ მოყვანილი სურათები.

ზევით: მეტალურგიული ქარხანა იზერ- ლონში; ქვევით: ის რაც დარჩა ამჟამად ამ ქარხნიდან.

ა. სერაფიმოვიჩი

საბჭოთა ქვეყანამ გადაიხადა მცხოვანი პროლეტარული მწერლის ა. სერაფიმოვიჩის დაბადების 70 წლის იუბილე.

ასე, როგორც მ. გორკის იუბილე, ეს იუბილეც არის უდიდესი ილუსტრაცია, უდიდესი მაჩვენებელი იმის, თუ როგორ აფასებს ბოლშევიკური პარტია, სოციალიზმის მშენებელი მუშათა კლასი თავის საყვარელ და მებრძოლ მწერლებს, თუ როგორ აფასებს მხატვრული ლიტერატურის წარმომადგენლებს მისი ჭირისა და ლხინის ნიჭიერ მხატვრებს.

ა. სერაფიმოვიჩის დამსახურება და ღირსება იმაშია, რომ ის ურყევად სდგას მებრძოლი პროლეტარიატის რიგებში და მისი ინტერესებისათვის მებრძოლი მწერალია. სერაფიმოვიჩისადმი მიწერილ წერილში ლენინი მისი შემოქმედების განსაკუთრებულ მნიშვნელობას აღნიშნავს.

ს. კ. პ. (ბ) ცეკას მისალმებაში სერაფიმოვიჩისადმი სწერია: კომუნისტური პარტია დიდად აფასებს ამს. სერაფიმოვიჩს, როგორც პროლეტარულ მწერალს — რევოლუციური კლასიკური ნაწარმოების „რკინის ნიაღვარის" შემქმნელს.

რით დაიმსახურა ა. სერაფიმოვიჩმა ასეთი სახელი, პატივი და დიდება. რასაკვირველია თავისი მხატვრული შემოქმედებით, იგი საუკეთესო და სამაგალითო პროლეტარული მწერალია, პროლეტარული იდეოლოგიის მხატვრული მესიტყვე, ამ იდეოლოგიისათვის ურყევად, მტკიცედ მებრძოლი. ამაშია სერაფიმოვიჩის დამსახურება.

ოცდა ათ წელზე მეტია თითქმის, რაც სერაფიმოვიჩი სამწერლო ასპარეზზეა გამოსული. ჯერ კიდევ ძველად იბეჭდებოდა იგი რუსული ლიტერატურის ისეთი საუკეთესო კორიფეების გვერდით, როგორიც იყვნენ: მ. გორკი, კუპრინი, ბუნინი, ლ. ანდრეევი. მას აფასებდენ, როგორც მწერალს და საუკეთესო მხატვარს ისეთი დიდი შეფასებული მწერლები როგორიც ლ. ტოლსტოი, ვ. კოროლენკო, გ. უსპენსკი. უკანასკნელი სერაფიმოვიჩს უწოდებდა ბრეტგარტს.

რა მოსწონდათ ამ მწერლებს სერაფიმოვიჩის შემოქმედებაში? უპირველეს ყოვლისა მის მიერ სინამდვილის რეალისტური, მართალი და უტყუარი აღწერილობა. ამ მხრივ სერაფიმოვიჩი უსათუოდ რევოლუციის წინა დროის ლიტერატურაში დიდი რეალისტი მხატვარია და რაც მთავარია პროლეტარული ხაზის მქონე.

თავისი მხატვრული მეთოდის შესახებ სერაფიმოვიჩს არა ერთხელ უთქვამს: „ის, რაც არ შეესაბამება სინამდვილეს, მე ლიტერატურაში ყოველთვის მძაგდა".

რომ სერაფიმოვიჩი მართალია არ იგონებდა სინამდვილეს, არამედ სწერდა ცოცხალი სინამდვილის სურათებს, იცავდა მტკიცედ არა თუ რეალისტური მხატვრობის მეთოდს, არამედ მიმართავდა ტიპიური შემთხვევების შემცველ დოკუმენტალურ მასალასაც—მეტყველებს მისი მოთხრობების ციკლი 1905 წლის რევოლუციიდან ისე როგორც ყველაზე მონუმენტალური ნაწარმოები „რკინის ნიაღვარი".

მთავარი, რაც დამახასიათებელია სერაფიმოვიჩის რეალიზმში—ესაა მუშათა კლასის ჭირ-ვარამის რევოლუციონური ბრძოლის, ყოფა-ცხოვრების საკითხები. ამ მხრივ ა. სერაფიმოვიჩი ღრმა სოციალური ხასიათის მწერალია პროლეტარიატის ინტერესების სადარაჯოზე მდგომი. ესაა სერაფიმოვიჩის შემოქმედების ძირითადი ლეიტ-მოტივი.

სავსებით სწორია ის შეფასება, რომელსაც გაზ. „პრავდა" აძლევს სერაფიმოვიჩის შე-

მოქმედებას, რომ სერაფიმოვიჩი, თავისი დოკუმენტალობით, სინამდვილის მართალი და ზუსტი აღწერით სოციალისტური რეალიზმის მამამთავარია ჩვენს ლიტერატურაში.

ისეთი ტიპის მწერალს, როგორიც სერაფიმოვიჩია; რასაკვირველია არ ესაჭიროება სინამდვილის გამოგონება ან შეკეთება, ის პროლეტარიატის რეალისტური მწერალია და მისი თემატიური მასალა, მუშათა კლასის თვითმპყრობელობასთან, ბურჟუაზიასთან ბრძოლის უდიდესი სინამდვილეა.

ის როგორც მწერალი აგვიწერს იმას, რასაც ხედავდა, რისი ყოველდღიური მონაწილე თვითონ იყო. ამიტომაა სწორედ, რომ ზოგიერთი მისი მოთხრობები 1905 წლის ცხელ დღეებში დაწერილი ნახევრად პუბლიცისტური ჟანრის ბელეტრისტიკაა.

როდესაც სერაფიმოვიჩს შეეკითხენ, თუ რისთვის გამოხატა მან „რკინის ნიაღვარში" მეზღვაურები ანარქისტებად, მან უპასუხა: ეს მაშინ ასე იყო ზოგან და მე არ მქონდა უფლება სინამდვილე გამომეყალბებინა.

როგორც ცნობილია ა. სერაფიმოვიჩის ფართო მწერლური რეპუტაცია მხოლოდ ოქტომბრის რევოლუციის შემდეგ გახდა შესაძლებელი. ეს, რასაკვირველია იმით აიხსნება, რომ ბურჟუაზიული ლიტერატურის გაბატონებულ ატმოსფეროში სერაფიმოვიჩის პროლეტარული თემატიკის მქონე მწერალს გასაქანს არ აძლევდა ინტელიგენტური კრიტიკა. ის დევნიდა მას ჩქმალავდა და აგინებდა. ეს გარემოება ხელს უშლიდა მის პოპულარობას. მართალია მუშათა მასები მის მოთხრობებს ყოველთვის დიდი ინტერესით კითხულობდენ და ის მათი საყვარელი მწერალი იყო წინეთაც, მაგრამ რევოლუციის შემდეგ იგი გახდა კიდევ უფრო საყვარელ და პოპულიარულ მწერლად.

ა. სერაფიმოვიჩის შემოქმედებითი გზა არ ხასიათდება ზიგზაგებით რაიმე გადახრებით. დაწყებული თავისი პირველი პროკლამაციიდან, რომლის გამო ის გადასახლებული იყო რამოდენიმე წლით და შემდეგი წლების მხატვრული ნაწარმოებებით სერაფიმოვიჩი ყოველთვის მუშათა კლასის მოკავშირე იყო. ამ მხრივ, მისი შემოქმედებითი გზა ეს მუშათა კლასის—ხანგრძლივი, მძიმე მრავალმხრივი და მრავალფეროვანი ბრძოლის გზაა.

სერაფიმოვიჩი როგორც მწერალი გაჩნდა და გამომჟღავნდა პროლეტარიატის რევოლუციონური მოძრაობის გარიჟრაჟზე. ის მონაწილე გახდა მისი ბრძოლებისა, მასთან ერთად გაიზარდა და დავაჟკაცდა რევოლუციონერ ბრძოლებში—როგორც მწერალი რევოლუციონერი. ამისი ილუსტრაციაა მისი ცხოვრებისა და ლიტერატურული მოღვაწეობის ბიოგრაფიაც.

პირველი მოთხრობა, რომელიც სერაფიმოვიჩს დაუწერია 1889 წელს გადასახლების პერიოდში—თავიდანვე ამჟღავნებს ამ მწერლის მიერ ექსპლოატატორული საზოგადოების წინააღმდეგ ბრძოლის ტენდენციას. ადრინდელი შემოქმედების პერიოდში სერაფიმოვიჩის მოთხრობებში იგრძნობა ხალხოსნური ელემენტიც, მაგრამ ის მალე განთავისუფლდა ამ განწყობილებიდან რადგანად დაუახლოვდა მარქსისტულ მოძრაობას გაეცნო მარქსიზმს და მუშათა კლასის რევოლუციონურ მოძრაობას.

ამ პერიოდიდან დაწყებული მის შემოქმედებაში ძირითად ადგილს პროლეტარული თემატიკა იჭერს, რაც იშვიათია და უცხო სხვა მწერლებისათვის. ამ თემატიკის ტრაქტოვკა სერაფიმოვიჩის მიერ რაც მთავარია —ატარებდა არა ცრურევოლუციონერ, ცრუხალხოსნურ ხასიათს, არამედ ნამდვილ მარქსისტულ, რევოლუციონურ მიდგომას. ამ მხრივ სერაფიმოვიჩი იმ თავითვე ემიჯნებოდა თავადაზნაურულ, ბურჟუაზიულ ლიტერატურის ფრონტს.

იგი სწერდა ისეთ ნაწარმოებებს, სადაც მუშათა კლასის, მშრომელების საშინელი ჭირვება, მონური მდგომარეობა, კლასიური თვითგამორკვევა ჩანდა. მას ამით ლიტერატურაში შემოყავდა ახალი კლასის წარმომადგენლები, ექსპლოატაციის მდგომარეობაში მყოფი, მაგრამ ამ ჩაგვრის წინააღმდეგ მებრძოლი ადამიანები, მუშები, მემაღაროები, მეთევზეები რევოლუციონერები.

ამ მოთხრობებში სერაფიმოვიჩმა აჩვენა კლასიური უთანასწორობა, კლასიური ბრძოლის მძაფრი პროცესი. („მიწის ქვეშ", „ქარხანაში", „ნიკიტა", „კურდღელი" და სხვ.) რამდენად პროლეტარიატი ამ ხანაში უკვე გარკვეულად ამზადებდა რევოლუციონური ბრძოლის მეთოდებს, სერაფიმოვიჩს არ შეეძლო არ გამოეხატა რევოლუციონური ბრძოლის ეს სურათები, არ შეეძლო არ მიემართა ამ თემატიკისათვის, ასე რომ 1905 წლის პერიოდში სერაფიმოვიჩი უკვე ურყევლად პროლეტარიატის მსოფლმხედველობის მწერალია.

სწორედ ამიტომ 1905 წლის რევოლუციის უდიდეს მოვლენებს მძაფრი გამოხატ...

ა. სერაფიმოვიჩი „პიონერსკაია პ... და"-ს ნორჩ კორესპონდენტებთან.

[illegible] სერაფიმოვიჩის შემოქმედებაში.

ეს ასეც მოხდა. 1905 წლის რევოლუცია სერაფიმოვიჩის შემოქმედებაში, ის მაღალი ეტაპია—რომელიც ამტკიცებს მისი რევოლუციონური რეალიზმის სტილს. რევოლუციაში ბოლშევიკური ტაქტიკის ერთგული მწერალს, ეს ძლიერ ბევრ რამეს ნიშნავს.

ამ პერიოდში სერაფიმოვიჩის მიერ დაწერილი მოთხრობები ეპოქის ისტორიული დოკუმენტებია, ის ცოცხალი სურათებია იმ ბრძოლებისა, რომელიც პროლეტარიატმა გაიარა ამ რევოლუციის დროს და მის შემდეგ [illegible] პროლეტარიატი თვითმპყრობელობის ჯალათობის წინააღმდეგ—რევოლუციის სისხლში ჩახშობის სურათებით.

აღსანიშნავია ისიც რომ სერაფიმოვიჩი უფრო მეტად რევოლუციის დამარცხების აღწერს, ვიდრე პროლეტარიატის ბრძოლის მომენტებს. ამ მხრივ მოთხრობების სერია, როგორიცაა „პრესნაზე", „თოვლი და სისხლი", „მკვდრები ქუჩაში" „როგორ ახრობდნენ", სიმბოლოვიანი მარში", „ასე იყო"— ეს მოთხრობები სისხლიანი საშინელების და უსამართლობის მემატიანეა.

სერაფიმოვიჩის მუშაობა ამ პერიოდში საყურადღებოა იმითაც, რომ ის დამარცხებული პროლეტარიატის მოკავშირედ დარჩა რეაქციის პერიოდშიაც, მაშინ, როცა რევოლუციონური ფრაზით მოლაყბე ინტელიგენციის დიდი ნაწილი მისტიკისა და დაცემულობის ჭაობში ჩაეფლო. სწორედ რეაქციის შავბნელ ხანაში ეკუთვნის სერაფიმოვიჩის კალამს ერთი უმნიშვნელოვანესი რომანი „ქალაქი—ველზე".

ეს რომანი დამარცხებული პროლეტარიატის ხელახალი რევოლუციისათვის გამოწვევის და მომწიფების წარმოდგენაა. ამ რომანით სერაფიმოვიჩმა ერთხელ კიდევ დაამტკიცა თავისი ერთგულება პროლეტარიატისადმი როგორც იმპერიალისტური ომის დროსაც, როცა ანტიიმპერიალისტური „პორაჟენცული" პოზიცია ეჭირა და თავისი სამხედრო ნარკვევებით ნიღაბს ხდიდა ომის სინამდვილეს.

ოქტომბრის რევოლუციას, როგორც ცნობილია ა. სერაფიმოვიჩი შეხვდა, როგორც მწერალი—რევოლუციონერი რომელმაც გაწყვიტა ყოველგვარი კავშირი ძველ ლიტერატურულ წრეებთან და კომუნისტური პარტიის რიგებში ჩადგა (1918 წ.).

სრულიად არა შემთხვევითია ისიც, რომ სერაფიმოვიჩი ხდება ბოლშევიკური პარტიის წევრი და სამოქალაქო ომების მონაწილე და რაც მთავარია, ერთი საუკეთესო კლასიკური რომანის „რკინის ნიაღვარის" ავტორი.

„რკინის ნიაღვარი" პროლეტარული ლიტერატურის უდიდესი განძია. პროლეტარული დიქტატურისათვის უდიდესი კლასიური ბრძოლის გრანდიოზული ეპოპეა, სამოქალაქო ომის გმირული ბრძოლების ეპოსი, ერთი უბრწყინვალესი ისტორიული დოკუმენტი თუნდაც იმ მხრივაც, რომ ის შეიცავს ნამდვილ ისტორიულ ამბავს, დოკუმენტალურ სინამდვილეს სამოქალაქო ომის ისტორიიდან.

აშკარაა სერაფიმოვიჩს არ შეეძლო აქაც ელემენტები თავისი თავისათვის.

„რკინის ნიაღვარში" სერაფიმოვიჩისათვის დამახასიათებელ რეალისტური სიცხადით აღწერილია ერთი ისტორიული ეპიზოდი სამოქალაქო ომიდან ტიპიური და გმირული თავგანწირულობით აღსავსე.

ის ფაქტი, რომ ამ დღეებში „პრავდას" ფურცლებიდან ა. სერაფიმოვიჩს მიესალმა მისი რომანის ნამდვილი გმირი ამხ. კოვტუხი, რომლის მოქმედება ამ რომანის მთელი შინაარსია და რომელიც ცნობილია როგორც კოჟუხი—მეტად საინტერესო ფაქტია და სერაფიმოვიჩის შემოქმედების გამართლება.

ამხ. კოვტუხი სერაფიმოვიჩის „რკინის ნიაღვარს" უწოდებს სამოქალაქო ომების" მხატვრულ მემატიანეს". ილუსტრირებს იმ სიმართლეს და სინამდვილეს, რომელსაც ადგილი ქონდა ცხოვრებაში და მხატვრულად გადმოცემულია რომანში, იგი სხვათა შორის, იგონებს იმ შეტაკებასაც საქართველოს მენშევიკური ჯარის ნაწილებთან, რომელიც აწერილი აქვს ამ რომანში სერაფიმოვიჩს. რომანის ეს ეპიზოდი საუკეთესოდ ახასიათებს მენშევიკების კონტრ-რევოლუციონერ როლს რუსეთის პროლეტარული რევოლუციის მიმართ.

თავის დროზე, როცა „რკინის ნიაღვარი" იბეჭდებოდა „იუმანიტეში" უცხოელი მუშები ეკითხებოდნენ სერაფიმოვიჩს, ნუ თუ მართლა ქონდა ადგილი ასეთ გმირულ ამბებს თქვენს ქვეყანაში. ეს ფაქტიც იმის სასარგებლოდ ლაპარაკობს თუ მართლაც რა უდიდესი გმირული ბრძოლები გადაიტანა პროლეტარიატმა პროლეტარული დიქტატურისათვის, თუ მართლა რა მხატვრული ღირსების რომანია „რკინის ნიაღვარი".

„რკინის ნიაღვარი" უსათუოდ მსოფლიო მნიშვნელობის ნაწარმოებია, ბოლშევიკური სტილი, უდიდესი ოსტატობით, მაგრამ ამ რომანის ერთი უდიდესი მნიშვნელობა კიდევ იმაშია, რომ ის პირველი ნაწარმოებია, რომლის საშუალებით [illegible] ტროცკის და ვორონსკის პროლეტარული ლიტერატურის არსებობის დასაბუთებლად.

ამ ბრძოლებში, რომელსაც ადგილი ქონდა ბოლო წლებში პროლეტარული ლიტერატურის [illegible] საკითხში სერაფიმოვიჩის გამოკვეთილი დაუღალავი მოღვაწეობა, იგი ერთი უძველესი მონაწილეა პროლეტარული ლიტერატურის და მოღვაწე მისი [illegible] ახალგაზრდული ენერგიით განაგრძობს ბრძოლას და მუშაობას.

ალ. ხულაძე

სოციალისტური სოფლის და შრომის დამკვრელები

ოქტომბრის რევოლუციის სახელობის კოლმეურნეობის (გურჯაანის რაიონი) საუკეთესო დამკვრელები — პარტორგები ამხ. ბაციაშვილი და ბოგლიშვილი.

ფიზკულტურა ადიდებს შრომის ნაყოფიერებას

არტემის სახელობის შახტასთან (ჩრდ. კავკასია, შახტის რაიონი) მოეწყო სასპორტო დარბაზი მუშებისათვის. ფიზკულტურულ დარბაზში ჩასვლის წინ ვარჯიშობის შედეგად [illegible] ბრიგადა, ბრიგადირის სიტყვით, [illegible] გრძნობს რის გამო ბრიგადის შრომის ნაყოფიერება ნორმასთან შედარებით 53 პროც. გაიზარდა. სასპორტო დარბაზთან მოწყობილია ბიბლიოთეკა და ბუფეტი.

სურათზე: შახტიორები ვარჯიშობენ მაღაროში ჩასვლის წინ.

სერგო კლდიაშვილი.

მეგობრობა*)

ცხენების პატრონმა სვანმა ახედა ცას და შემდეგ დარჩენა გვირჩია. გამოცდილი თვალი მწვერვალზე ამღვრეულ ჰაერს ამჩნევდა.

ჩვენ მაინც წასვლა ვამჯობინეთ. ჩვენი მეგობრობა საკმაო ძალათ მიგვაჩნდა ყოველგვარი საშიშროების დასაძლევად.

როცა ლატფარის ბილიკს შევუდექით გრგვინვის შორეული გუგუნი მოგვესმა. ცხენებს უნებურად შემოვუკარით და ნაბიჯი ავაჩქარებინეთ.

უკვე ვნანობდით, რომ სვანის რჩევას არ დავუჯერეთ. დაბრუნება კი ლაზრო იყო. გზის ნახევარი გავლილი გვქონდა.

გრგვინვა თანდათან გვიახლოვდებოდა. ხევში ხმა მრავალგზით ისმოდა.

წვიმის პირველი წვეთები ქვებზე და შეფოთლილ ტოტებზე ტლაშანით დაეცა. შემდეგ უეცრად ქარი ხმაურით მოვარდა. ჰაერის ძლიერი ნაკადი სუნთქვას აჩერებდა. გრიგალს მთის წვიმა მოჰყვა. მთის კალთა ნაკადებით დასერა. ზოგან ბილიკი მოვარდნილმა ღელემ გადაგვიჭრა.

ლია ცის ქვეშ გაჩერება შეუძლებელი იყო. წვიმა შოლტივით გვირტყამდა. ღელეების რიცხვი იზრდებოდა. პირველსავე მოფარებულში ცხენები შევაჩერეთ და გადმოვხტით.

თავშესაფარი საიმედო მოგვაჩნდა. ნაბადში გახვეული დამშვიდებით ვუცქეროდი აშლილ სტიქიონს. ყველა, ვინც მათში უჩინრად ცხოვრობს, ბუნებასთან ერთად აბობოქრებული იყო. გადაიფრინა შაშვების გუნდმა, შემდეგ ახლობელ ხეზე შემოუჯდა ძერა, ნაწვიმარი ფრთები დაიბერტყა. მაგრამ როცა დაგვინახა, დაფრთხა და გადაიკარგა. ჩვენს გვერდით მიწაზე თითსფუსებდნენ ჭიანჭველები. წყალს აეშალა ძველი ბუდე და ახალს საჩქაროდ ეძებდნენ. დიდი რქიანი შავი ბუზარა მძიმე ნაბიჯით მომიახლოვდა და ჩემ ნაბად ქვეშ უშიშრად შეძვრა.

უნებურ ტყვეობაში დიდმა დრომ გაიარა. ჯერ კიდევ უდარდელად ვიყავით. და მხოლოდ მაშინ, როცა მთაზე ბინდი ჩამოწვა, მოუსვენრობა ერთბაშად დაგვეტყო. ბინდი მოგვეპარა შეუმჩნევლად და შემდეგ უცბათ ღამდება.

— მეტი ძალა არაა, აქ უნდა გავათენოთ... წვიმას მაინც გადაიღებდეს!—ღრინავდა გოგო.

მაგრამ ღამე მეტ განსაცდელს გვიმზადებდა. სწორედ მაშინ, როცა ბედს შევეურიგდით და ღამის გასათევად მოკალათებას ვაპირებდით, მოვარდნილმა ღელემ გვაიძულა გავცლოდით თავშესაფარს.

ძალით გავრეკეთ ცხენები და ფეხდაფეხ გავსდიეთ.

ბნელაში გზა ღელით მიიმართებოდა. წყალს ჩამოხვეტილი ქვიშა მოჰქონდა.

გვეშინოდა რომელიმე დავკარგულიყოთ და ხშირად ვეძახდით ერთმანეთს დასარწმუნებლად, რომ ბილიკს არ ავცდენილვართ.

უფსკრულიდან მდინარის ღრიალი მესმოდა. ხანდახან გარემოს ელვა ანათებდა და წუთით ამართავდა ნაპრალებით ჩაჩენილ უზარმაზარ მთებს.

ცხენი უეცრად შედგა. იმ სიჩქარით, რომლითაც შეჩერდა, სჩანდა საშინელ სიფათის წინაშე იდგა. ღამეში ვიგრძენი ახლობელ უფსკრულის სიცივე და სიცარიელე.

წყალი მატულობდა. ღონიერი ნაკადი გ[illegible]ს საშუალებას არ მაძლევდა.

ელვის ანათებზე შუა ღელეში თვალი მოვკარი ლოდს.

— აქ ვა! გადავეძახე მეგობარს და ქვაზე შევცოცდი.

ის იყო მოასწრო გოგომ ლოდისთვის ხელი მოეველო, როცა მძლავრად მოვარდნილმა წყალმა ცხენი ჩაიჩოქა. პირველ წყვეტ წყალს შეებრძოლა. მაგრამ ნაკადის ძალამ სძლია და წაიღო. ერთხანს ვრუტუნი მესმოდა, შემდეგ ხმა შეწყდა.

— თუ ქვამ ვერ გაუძლო, მეც ვებულდი მეწვევა!—გავიფიქრე შეშინებულმა.

— მომეშველე, ვერ ამოვედი! — მომესმა გოგოს ხმა.

მზად ვიყავი ხელი გამეწოდა, როცა უნებურად, თითქო სხვამ ჩემს მაგიერ, ჩავძახე—

— ადგილი არაა. ერთიც ძლივს ვეტევი!

გავიგონე როგორ წაიბურტყუნა [illegible] და უცბად ფეხში ღონივრად ჩამკიდა ხელი.

ეს იმდენ მთელი ძალა, რომ ჩაკიდებულ კაცის სიმძიმეს არ გადავეთრიე. შევეცადე განთავისუფლებას სასოწარკვეთით ჩაბღაუჭებულ თითებიდან.

ხელი მიშვა, მაგრამ იმავე წუთში მარდათ ამოხტა და ჩემს გვერდით დადგა.

ვგრძნობდი ვიდექით როგორც საწორზე. ქვა თითქო ირწეოდა· იყო წუთები, როცა ვარჩევდი გადავარდნას, ვიდრე ლოდინს, თუ როდის დაქანდებოდა ქვა და მდინარეს მიმცემდა. ჩემს გვერდით იდგა ახლა არა მეგობარი, არამედ მტერი, რომელსაც ცხადია, ასევე მტრად მივაჩნდი.

სიცოცხლის შენარჩუნება მხოლოდ მეორის გაწირვით შეგვეძლო. ცხადია, ისიც ამას ფიქრობდა. გადარჩენას შევძლებდი მხოლოდ მაშინ, თუ მეტოქეს მოვიცილებდი.

სხვა გზა არ იყო—გადავწყვიტე ხელი ვკრა და გადავაგდო.

*) წიგნიდან „სვანური მოთხრობები".

ახალი დადგმულობანი სურათების გადასაცემად რადიოთი

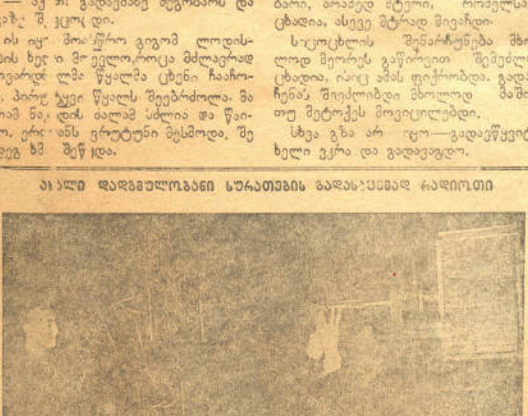

სურათზე— ახალი დადგმულობა სურათის გადასაცემი რადიოთი, დამონტაჟებული მოსკოვში. ეს გადამცემი აპარატი თავის სიმძლავრით [illegible] საბჭოთა კავშირში.

რური—ნანგრევები
(იხ. გვერდი)

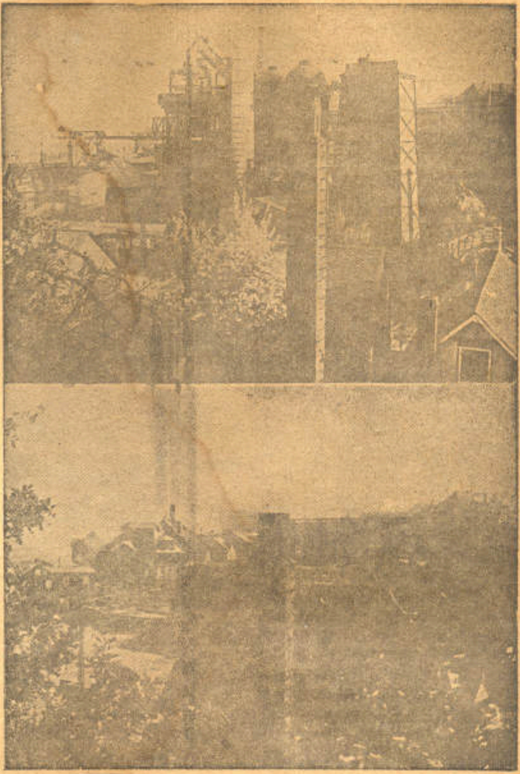

ზევით: ნიდერშვალდენერის მეტალურგიული ქარხანა:
ზევით: იგივე ქარხანა 1932 წელში.

[illegible] გიგოს [illegible] ფაშინ, როცა სამოქმედოთ მოვემზადე, ბნელში, რომელსაც თვალი შეეჩვია, ჩემსკენ მომართული რევოლვერი შევნიშნე.

— შენი გადავარდნა წონასწორობას დაარღვევს. ამას რომ არ მეშინოდეს, დიდი ხანია კედარი იქნები!

— [illegible] ქვა ვერ გაუძლებს — [illegible] ხებით — ორში ერთმა უნდა დასთმოს!

მე არ ვთმობ!

— არც ეე!

ტოტის [illegible]ალავდა მთის ხმაური. მაშინვე [illegible] და უფრო კაცი, რომელიც დღით კიდევ მეგობარი იყო, ახლა კი არ დამინდობდა ვიცოდი და გამწირავდა, როცა ეს მისთვის საჭირო გახდებოდა.

გაფუთისებული ამ ფიქრით, [illegible], მაგრამ ფხიზელი და შეუსაბრძოლებლად გამზადილი.

ავდარი თანდათან ჩადგა. წვიმა შენელდა და მერე უცბად შეწყდა. ზორს. მთების გადაღმა, ხანდახან ელავდა.

სადღაცაც უეცრად ფრუტუნი მომესმა, თითქო ცხენი იყო.

— შეუძლებელია! — გავიფიქრე მე — ორივე დაილუპებოდა!

ჩუმათ, შეუმჩნევლად გადგა ნისლი, ამოავსო უფსკრულების სივრცე ერთ და სადარაჯ შემომეხვია. როცა გადაიარა, თვალში გაარჩია მთები და მარჯვენით ტოტი ხელის აწევის სიმაღლეზე დახრილი.

გიგომ ტოტს ხელი შევავლო და ფიცხვერის სიმარჯვით ნაპირზე იავედა.

— ტოტი ღონიერია, დაენდვე: — გადმოსძახა ნაპირიდან და ყოველ შემთხვევისათვის მოსაშველებლად გაემზადა.

წყვდის შემდეგ ორივე ხის ქვეშ კი ვექით. ფეხქვეშ მიწას ვგრძნობდით.

ღელე, რომელიც ორივეს ნაპირეთ იყო დამორებული, თანდათან იკლებდა. წყლის ხმა ნელინელ შეწყდა, მხოლოდ სადღაც დაბლიდან ის მოდა კიდევ მდინარის შეერთებულ ღელეების ხმაური. ვიდექით უძრავად და ჩუმათ. ისევ მოვიდა ნისლი, შემეხო თავისი ცივი სინაზით და ისევ წავიდა.

დრო თითქო შეჩერდა. თითქო სამუდამოთ დავეტოვე ბნელში, სიცივეში და მარტოობაში. მისი ნელი სვლა წამებათ იქცა. და უეცრად, როგორც ეს მთაში ზაფხულმა იცის, წვეროვლებზე ცისკარი გამოჩნდა. მალე თვალმა გარკვევით გაარჩია მთების გრეხილი. შემდეგ ბნელიდან გამოვიდა ნაპირჩამტვრეული კლდეები და ღელეს დამძრალი კალაპოტი ნიწვით და ქვიშით ავსილი.

შიში და გაბოროტება ღამეს გაჰყვა. მათ ადგილს იჭერდა სიხარული და რატომღაც სინანული, რომ განსაცდელმა განელო.

სინანული კი სირცხვილად იქცა, როცა გათენდა და გარშემო მოვიხედე, ჩვენს წინ უცდო განიერი ღოდი, რომელსაც უთოში ნაკადი ძირში ოდნავ ასველებდა. მახლობლად ფერდობზე მთის გემრიელ ბალახს ორივე ცხენი ხარბად სძოვდა.

ავკრიფეთ წყალით დამძიმებული ნაბდები, ცხენები გავრეკეთ და აღმართს აუდექით.

დიდხანს ვიარეთ მდუმარეთ, ერთმანეთის თვალს ვარიდებდით. როცა ტყიანი კალთა მოთავდა, აიმართა მწვერვალის მწვანე უდაბნო ალაგ უდნობი თოვლით დაფენილი. დილის სქელი ნისლი უფსკრულებიდან სიჩქარით ამოდიოდა, თითქო ქვევით გაჩენილ უძლიერეს ხანძარის კვამლი იყო.

გიგომ უბეში მოიფათურა და პაპიროსი ამოიღო. თუთუნი წყალით გაჟღენთილიყო და გაყვითლებული ქაღალდი ხელის მიკარებისას დაიშალა. ორი ცალი ნახევრად მშრალი ამოარჩია. ერთი მომაწოდა, შემომხედა და გაიცინა.

— დავივიწყოთ, სანდრო, რაც მოხდა... მთამ დაგვცადა, ბარში ეს არ მოგვივიდოდა!

საბჭოთა ქვეყანა ამზადებს ელექტრომავლებს

რკინის გზის ტრანსპორტის რეკონსტრუქციამ ელექტროფიკაციის საფუძველზე საბჭოთა მანქანათმშენებლობის წინაშე დღის წესრიგში დასვა ელექტრომავლების მშენებლობის საკითხი.

ჩვენმა მანქანათმშენებლობამ პირველ ხუთწლედში განსაცვიფრებელ შედეგებს მიაღწია რთული მანქანების დამზადების მხრივ. საბჭოთა კავშირი სწრაფად თავისუფლდება უცხოეთზე დამოკიდებულებისაგან და საკუთარ ქარხნებში ამზადებს მძლავრ ტურბინებს, ორთქლმავლებს, მანქანებს, დაზგებს, აგრეგატებს და სხვა. ამ შემთხვევაში განსაკუთრებით აღსანიშნავი ის არის, რომ ყოველივე ეს კეთდება საკუთარი ძალებით და საკუთარი მასალებიდან.

თუ ჩვენს მანქანათმშენებლობას ნაწილობრივი გამოცდილება უკვე წინადაც მოეპოებოდა ორთქლმავლების მშენებლობის დარგში, რომელსაც იგი ეხლა უფრო აუმჯობესებს და ანვითარებს (უალრესად მძლავრი ორთქლმავლების გამოშვება უკანასკნელ ხანებში), ელექტრომავლების მშენებლობა მისთვის სრულიად ახალი საქმეა. ეს ბუნებრივიც იყო იმიტომ, რომ მეფის რუსეთი ელექტრომავლებს არ საჭიროებდა.

მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლების პირობებში, სახალხო მეურნეობის მიერ ტრანსპორტისადმი გაზრდილ მოთხოვნილებათა წაყენების პირობებში დაისვა ტრანსპორტის ელექტროფიკაციის საკითხი და დაიბადა მოთხოვნილება ახალი სატრანსპორტო ტეხნიკაზე—ელექტრომავალზე.

რასაკვირველია, პირველ ხანებში, როდესაც პრაქტიკულად შევუდექით ტრანსპორტის ელექტროფიკაციის განხორციელებას, რაც ამ.-კავკასიის რკინის გზებიდან დაიწყო, ჩვენ არ შეგვეძლო არ მიგვემართა უცხოეთის დახმარებისათვის და პირველი ჩვენი დაკვეთები ელექტრომავლებზე განაწილებულ იქნა ამერიკასა და იტალიაში. ფირმამ „ჯენერალ ელექტრიკ კომპანი"-მ (ამერიკაში) დაგვიმზადა რვა ელექტრომავალი, რომლებიც ეხლა სტალინისის ელექტროდეპოში დგანან, ხოლო ოთხ ელექტრომავალს გვიმზადებს იტალიური ფირმა.

მაგრამ უცხოეთის ელექტრომავლების პირველსავე ამუშავებამ ცხადჰყო, რომ როგორიც არ უნდა ვეცადოთ, საზღვარგარეთულ ფირმებს არ ძალუძთ დაგვიმზადონ ისეთი მანქან, რომლებიც ჩვენს სპეციალურ პირობებს შეეგუებიან და ჩვენს მოთხოვნილებებს სავსებით და მთლიანად დააკმაყოფილებენ. გარდა ამისა, უცხოეთში გაცემული დაკვეთები მოითხოვს ძვირფას ვალიუტას.

აქედან დასკვნა—ჩვენ უნდა დავეუფლოთ საკუთარ ელექტრომავლების მშენებლობას.

ასეთი მოთხოვნით პირველყოვლისა ელექტრომშენებლობას წარედგინა და მის გარშემო დაირაზმენ ჩვენი საბჭოთა სპეციალისტები: და ამ ცდას უნაყოფოდ არ ჩაუვლია.

მოსკოვის ქარხანა „დინამო"-მ უკვე გამოუშვა პირველი ორი 114 ტონიანი საბჭოთა ელექტრომავალი, რომელთა პროექტი და კონსტრუქცია ეკუთვნის საბჭოთა სპეციალისტებს, ისინი აგებულია მთლიანად საკუთარი მასალებიდან და ქარხანა „დინამო"-ს მუშებისა და ინჟინერ ტეხნიკოსების მიერ—8 თვის განმავლობაში. მუშაობის პროცესში „დინამოელებმა" უჩვენეს შრომის ენტუზიაზმის იშვიათი ნიმუშები ელექტრომშენებლობისათვის ბრძოლის საქმეში.

ელექტრომავლების გამოშვება,—ეს უდიდესი ნაბიჯია წინ საბჭოთა ქვეყნის ეკონომიური დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის გზაზე, ეს გამარჯვება თვითეულ ელექტრომავალზე გვიზოგავს 300 ათას ოქროს მანეთს.

ელექტრომავლების გამოშვებით ხორციელდება ლენინის იდეა საბჭოთა ქვეყნის ელექტროფიკაციის შესახებ და ამიტომაც დინამოელებმა კოლექტივმა 114 ტონიან სერიის საბჭოთა ელექტრომავლებს, რომელთაც ქარხანა, უშვებს, მიანიჭა ვ. ი. ლენინის სახელი. ელექტრომავლები გამოშვებულია მარკით „ВЛ—114".

პირველი ნაბიჯი ელექტრომავლების მშენებლობის დარგში ნაყოფიერი გამოდგა. საბჭოთა ელექტრომავლები გამოცდილ იქნენ ჩრდილოეთის რკ. გზ. ელექტროფიცირებულ უბნებზე და მათ მუშაობის კარგი თვისებები უჩვენეს. ეხლა ისინი გამოგზავნილი არიან სურამის უღელტეხილზე სამუშაოდ.

„ВЛ—114—1" და ВЛ—114—2" სერიის ელექტრომავლების გამოშვებით საფუძველი ჩაეყარა ჩვენში ელექტრომავლების მშენებლობას და იგი კიდევ უფრო გაღრმავდება და გაუმჯობესდება ამ ტეხნიკის მაღალი მწვერვალების შემდგომი დაპყრობით.

პ. ჭ—ძე

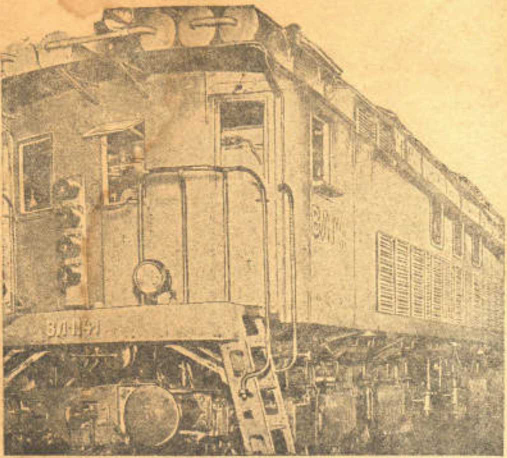

ჩვენს სამეცნიერო ინსტიტუტებში

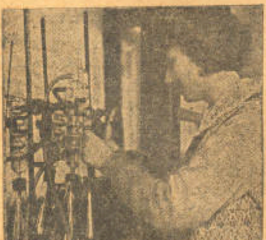

—ინჟინერი ამხ. სერგეევა არკვევს გამძნარ მთის ქანების მჟავეებისადმი გამძლეობის უნარს (მოსკოვი, გამოყენებითი მინერალოგიის ინსტიტუტი).

„განთიადი"

დამკვრელი კოლმეურნე ქალი ელე ნე ჩხარტიშვილი.

ს. ბუკნარი მდებარეობს სადგურ ჩაქვის მახლობლად, ზღვის პირას. ბუკნარში ცხოვრობენ ქართველები, აჭარლები, თურქები, ბერძნები, რუსები. ბუკნარი ინტერნაციონალური სოფელია.

1929 წელს აქ პირველად ჩამოყალიბდა კოლმეურნეობა, რომელსაც სახელად ეწოდა „განთიადი". პირველ ხანებში კოლმეურნეობა აერთიანებდა 18 წევრს. ადგილობრივი მოსახლეობის ერთი ნაწილი უნდობლად უყურებდა კოლმეურნეობას, ვინაიდან კულაკები და ანტი-საბჭოთა ელემენტები კოლმეურნეობის ირგვლივ ავრცელებდნენ მრავალ ჭორს. მიუხედავად ამისა „განთიადი" თანდათან იზრდებოდა და მტკიცდებოდა. 1931 წელს კოლმეურნეობა აერთიანებს უკვე 70-მდე წევრს. კოლმეურნეობას აქვს ჩაის პლანტაცია 70 ჰექტარზე, გერანის პლანტაცია—20 ჰექტარზე. კოლმეურნეობის განკარგულებაშია რამოდენიმე სახლი, 4 წყვილი ხარი, წისქვილი და სას.-სამ. იარაღ-მანქანები.

დამკვრელი კოლმეურნე ქალი რაჩილ სალთაიკიძე.

ბუკნარელ კულაკებს შიშის ზარს სცემდა „განთიადი"-ს განმტკიცება და მათ დაიწყეს გააფთრებული ბრძოლა მის წინააღმდეგ. კულაკები ანადგურებენ კოლმეურნეობის ჩაის პლანტაციას, იტაცებენ მის ქონებას, განზრახ უშვებენ პირუტყვს გერანის ნათესებში.

დამკვრელი ბრიგადირი ხრისტო ალექსანდრიდი.

კოლმეურნენი იარაღს არ ჰყრიან. პირიქით, ღარიბ-საშუალო გლეხთა დახმარებით კოლმეურნენი კულაკების შეტევას უპასუხებენ მუშაობის ტემპების გაძლიერებით. კოლმეურნეობა მტკიცდება და იზრდება კულაკებთან ბრძოლაში.

— კულაკები სცდილობენ — ამბობს კოლმეურნეობის გამგეობის თავმჯდომარე ამხ. **სილიბისტრო გოგიჩაიშვილი** — შეეტანათ არევდარევა ჩვენს რიგებში. მათი მიზანი იყო კოლმეურნეობის დაშლა. ჩვენ შეგნებულად შევხვდით მათ იერიშებს და გამოვედით გამარჯვებულნი. კულაკები ეხლაც არ ისვენებენ. ამას წინად კულაკები დაესხნენ თავს ჩვენს წისქვილს და გაიტაცეს ფქვილი. ერთმა კულაკმა ქურდულად მოჰკრიფა ხურმა ჩვენს მეურნეობაში და სიკვდილით დაემუქრა კოლმეურნეთ. კულაკები შეპყრობილნი არიან, და ხელისუფლება მათ სათანადო სასჯელს მიუზღავს.

ამჟამად „განთიადი" ითვლება მოწინავე კოლმეურნეობათ მთელს აჭარისტანში.

შემოდგომის სას. სამ. კამპანიის გეგმები „განთიადმა" შეასრულა გადაჭარბებით. მომზადებულია ნიადაგი ჩაისათვის, ხეხილის ბაღისათვის, დამზადებულია 600.000 გერანის ნერგი, მოწყობილია მეკურდღლეობის სასაქონლო ფერმა, ამოღებულია ორმოები ციტრუსების გასაშენებლად.

შემოსავლისა და მოსავლის საბოლოო განაწილებამ დაგვანახვა, რომ კოლმეურნეობა მტკიცდება ორგანიზაციულად და პოლიტიკურად.

შედარებით გასულ წელთან კოლმეურნის ბიუჯეტი ერთი-ორად გაიზარდა. უმჯობესდება კოლმეურნეთა საყოფაცხოვრებო პირობები. შენდება ბინები, გაიხსნა სასადილო, **ბ-**

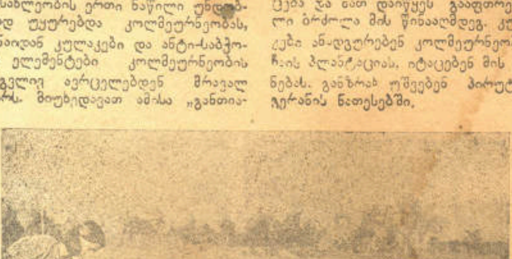

გერანის გადარგვა სათბურებში.

საბჭოთა აჭარისტანში

ამხ. ბაბტაძის გამოგონება

ბათუმის დეპოს დირექტორმა ამხ. გ. ბაბტაძემ გამოიგონა ახალი საშუალება, რომელიც იძლევა შესაძლებლობას გამოყენებული იქნეს ორთქლი ორთქლმავალთა მო-საბრუნებლად.

ამხ. ბაბტაძის გამოგონება იძლევა საგრძნობ ეკონომიას.

სურათზე: ამხ. ბაბტაძე მის მიერ გამოგონებულ მოწყობილობასთან.

ბავშთა ბაგა ჩაის საბჭოთა მეურნეობასთან

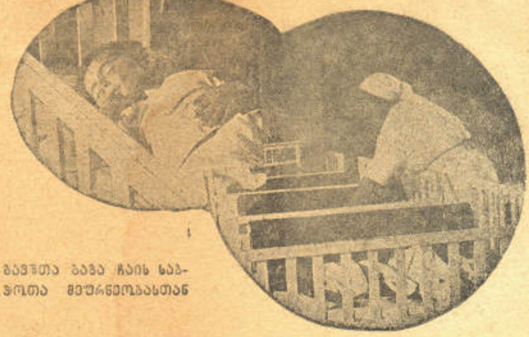

ოჩხამურის ჩაის საბჭოთა მეურნეობასთან გაიხსნა ბავშთა ბაგა.

ბაგის გახსნამ საშუალება მისცა მეურნეობის დირექციას ფართოდ გამოიყენოს ქალთა შრომა.

-ლობა კლუბი, ამუშავდა ბავშთა ბაღა.

იზრდება დამკვრელთა რიგები. კოლმეურნეობის წითელ დაფას ამშვენებს მრავალი დამკვრელის სახელი:

გოგიჩაიშვილი, ზრ. ალექსანდროვი, გ. მალიკოვი, რახილ სალომნიკოვი, ხ. ზოიძე, ო. გოგიჩაიშვილი, თეო ხინთიბიძე, მარო ჩხარტიშვილი, ელენე ჩხარტიშვილი—აი კოლმეურნეობის საუკეთესო დამკვრელები.

ამ ჟამად კოლმეურნეობა გაცხოველებით ემზადება გაზაფხულის თესვისათვის.

გაზაფხულის თესვის გეგმების განხილვის დროს კოლმეურნეებმა განაცხადეს:

—ჩვენ ყოველთვის მივდიოდით წინ გეგმების შესრულებაში, ვიძლევით სიტყვას, რომ ბელადის მითითებათა საფუძველზე წარმატებით შევასრულებთ მეოთხე ბოლშევიკური გაზაფხულის გეგმებს.

ჯიმაელ გურჯიძე.

„განთიადი"-ს ბავშთა ბაგა.

აჭარელი ქალი წარმოებაში

ლენინურ-სტალინური ნაციონალური პოლიტიკის მტკიცედ გატარების საფუძველზე აჭარისტანი მძლავრი ნაბიჯებით მიდის წინ ეკონომიური და კულტურული აღორძინების გზაზე.

ოდესღაც ყოველგვარ უფლებებს მოკლებული აჭარელი ქალი დღეს მამაკაცთან ერთად იღებს უშუალო მონაწილეობას სოციალისტურ მშენებლობაში.

აჭარისტანის ფაბრიკა-ქარხნებში მრავლად არიან აჭარელი ქალები, რომლებიც ასრულებენ საპასუხისმგებლო სამუშაოს.

ბათუმის ნავთის გადამამუშავებელ ქარხნებში მუშაობს რამოდენიმე ათეული აჭარელი ქალი, მათ ზედმიწევნით შეისწავლეს ქარხნების ურთულესი ტექნიკა და ეხლა თამამად უძღვებიან მუშაობას.

სურათზე: დამკვრელი აჭარელი ქალი ასიე ქათამაძე (ბათუმის აბრეშუმის საქსოვი ფაბრიკა).

მუშათა მომარაგება — წარმოების ინტერესების სამსახურში

საქ. სახკომსაბჭოს და საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 4 დეკემბრის დადგენილება: „მუშათა მომარაგების საქმეში საქარხნო სამმართველოების უფლებათა გაფართოების და საბარათო სისტემის გაუქმების შესახებ" წარმოადგენს სახელმძღვანელო პროგრამას მუშათა მომარაგების სისტემის გარდაქმნის და მისი შემდგომი გაუმჯობესების საქმეში.

მუშათა კლასმა კომუნისტური პარტიის (ბ) ლენინური ცენტრალური კომიტეტის ხელმძღვანელობით უდიდეს გამარჯვებებს მიაღწია სოციალისტური მშენებლობის ფრონტზე. შეიცვალა ჩვენი ქვეყნის ეკონომიური სახე. საბჭოთა კავშირი აგრარულ ქვეყნიდან გადაიქცა ინდუსტრიალურ ქვეყნად. იზრდება და უმჯობესდება მშრომელთა მატერიალური საყოფაცხოვრებო პირობები.

უკანასკნელ ხანებში საბჭოთა კავშირის საწარმოთა მეურნეობა რამდენიმე ათეული უდიდესი ფაბრიკა-ქარხნით, სადაც მოვიდა რამდენიმე ასეული ათასი ახალი მუშა, ჯერ კიდევ გადაუხარშავი პროლეტარულ ქვაბში, შეგნებულ პროლეტარიატისათვის უცხო განწყობილებით. ამის გამო ზოგიერთ საწარმოებში დიდი იყო არა საპატიო მიზეზით სამუშაო დღის გაცდენის, მფრინაობის და წამგლეჯაობის შემთხვევები, რაც უარყოფით გავლენას ახდენდა და ახდენს შრომის ნაყოფიერებაზე და დისციპლინაზე. 4 დეკემბრის დადგენილებამდე მუშათა მომარაგების საქმეში ადგილი ჰქონდა გაუპიროვნებას, ერთნაირად მარაგდებოდნენ ისინი, ვინც არა საპატიო მიზეზით სისტემატურად აცდენდნენ სამუშაო დღეს, შეჰქონდათ წარმოებაში დეზორგანიზაცია და ისინი, ვინც პროლეტარულ სახელმწიფოს სოციალისტურ საწარმოებში იჩენდა შეგნებულ დამოკიდებულებას და პირნათლად ასრულებდა ნაკისრ ვალდებულებას.

ასეთი მდგომარეობა გადაჭრით მოითხოვდა მუშათა მომარაგების სისტემის გარდაქმნას. მართალია, დადგენილებამდე საწარმოებთან არსებობდა მუშათა დახურული კოოპერატივი, მაგრამ საწარმოდან განზე იდგა, თვით საწარმოების სამმართველოები არ იყვნენ უშუალოდ დაინტერესებულნი მონაწილეობით მუშათა მომარაგების საქმეში. წარმოების დეზორგანიზატორი, მფრინავი მოდიოდა წარმოებაში, მიიღებდა სასურსათო წიგნაკს, რამდენიმე დღე დაჰყოფდა აქ თუ წავიდოდა, თან წაიღებდა სასურსათო წიგნაკს, ისე მოიპარავდა ის სხვა საწარმოში და სხვ.

4 დეკემბრის დადგენილებით ამ მდგომარეობას საბოლოოდ დაედვა საზღვარი. ახლა უკვე მუშათა დახურული კოოპერატივი **არ არის მოწყვეტილი წარმოების ინტერესებიდან.** ის ორგანიულად არის დაკავშირებული მასთან. მუშათა მომარაგების განყოფილება საწარმოში წარმოდგენილი იქნება, როგორც ერთ-ერთი საამქრო, რომელიც ექვემდებარება საწ. სამ. გეგმის შესასრულებლად.

დადგენილების მიხედვით პირველი ჯგუფის საწარმოში (კერძოდ საქართველოში პირველ ჯგუფის საწარმოთა სიაში შეტანილნი არიან მხოლოდ **თბილისის მაუდ-კამვოლის ფაბრიკა - „საბჭოთა საქართველო" და ბათომის ნავთის გადამამუშავებელი ქარხნები**) მუშათა დახურული კოოპერატივები ლიკვიდაციაქმნილნი არიან. მის ნაცვლად არსდება მომარაგების განყოფილება. მუშათა დახურული კოოპერატივის გამგეობის თავმჯდომარე ინიშნება დირექტორის მოადგილედ მომარაგების დარგში; ხოლო, რაც შეეხება დანარჩენ მსხვილ საწარმოებს, მათ შორის რკინის გზებს და გზათა სახალხო კომისარიატის საწარმოებს, სადაც მუშათა დახურული კოოპერატივები რჩებიან სამომხმარებლო კოოპერაციის სისტემაში, ამათ შესახებ დადგენილებაში ნათქვამია: „გაძლიერდეს საწარმოთა საქარხნო სამმართველოების უფლებები, პასუხისმგებლობა და პრაქტიკული მონაწილეობა მუშათა მომარაგების ორგანიზაციისა და ძირითადი საქონლის განაწილებაში, რისთვისაც მუშათა დახურული კოოპერატივების საქმიანობა დაექვემდებაროს საქარხნო სამმართველოებს და ამასთან „ცენტროსოიუზის" და მისი ორგანოების სახელმძღვანელო მითითებებს". ამ საწარმოებში მუშათა დახურული კოოპერატივები, არა ექვემდებარება საწარმოს სამმართველოს. მუშათა დახურული კოოპერატივის გამგეობის თავმჯდომარე იმავე დროს იქნება დირექტორის მოადგილე მომარაგების დარგში.

მეკარტოფილეობის მეურნეობა საგარეჯოში

დადგენილება აგრეთვე ითვალისწინებს სასურსათო წიგნაკების (ტალონების) გაცემის და მისი მოწესრიგების საქმეს, რომლის მიხედვით გაძლიერდება ბრძოლა სასურსათო წიგნაკების ბოროტად გამოყენების წინააღმდეგ.

4 დეკემბრის დადგენილების გამოქვეყნების შემდეგ ერთმა თვემ განვლო. რა გაკეთდა დადგენილების ცხოვრებაში გატარებისათვის? დადგენილება დამუშავებულია თითქმის ყველა საწარმოებში. მუშებმა ერთხმად მოიწონეს პარტიის და მთავრობის ეს გადაწყვეტილება. ხოლო რაც შეეხება მის განხორციელებას, ეს ზოგიერთ საწარმოებში საგრძნობლად დაიგვიანა.

კერძოდ ულიანოვ-კოშვით ბათომის ნავთის გადამამუშავებელ ქარხნების შესახებ, სადაც დადგენილების თანახმად უნდა გაუქმებულიყო მუშათა დახურული კოოპერატივები 13 დეკემბრამდე არც ერთ ქარხანაში არ დამუშავებულა ეს დადგენილება. დღემდე ამ დროის, როდესაც ნავთის გადამამუშავებელ ქარხნებში მუშათა მომარაგების საქმე საგრძნობლად მოიკოჭლებდა. ამავე [illegible] ქარხნები, [illegible] დაგვიანებით. მაგრამ [illegible] შემდეგ 4 დეკემბრის დადგენილების [illegible].

სულ სხვა სურათია ტბილისის მაუდ-კამვოლის ფაბრიკაში — „საბჭოთა საქართველო"-ში დადგენილების გამოქვეყნების

თბილისის მაუდ-კამვოლის ფაბრიკის მუშათა სასადილო, რომელმაც ხარისხიანი მუშაობისათვის მიიღო გარდამავალი დროშა. სურათზე—ბოსტნეულის დაჭრა სადილის დასამზადებლად.

კასპის ცემენტის ქარხნის საბჭოთა მეურნეობის ცხვრის ფარა საძოვარზე

შეორე დღეს დამუშავდა, მუშებმა მოიწონეს იგი და დაიწყო მუშაობა მის განსახორციელებლად. მაგრამ პირველ ხანებში მუშათა მომარაგების გარდაქმნის პროცესი ძალიან ნელი ტემპით მიმდინარეობდა. მაგრამ ადგილობრივი პარტიული, პროფესიონალური და სამეურნეო ორგანიზაციების დახმარებით მდგომარეობა გამოსწორდა. დეკემბრის მეორე ნახევარში ამ საქმეს შეჭიდებულად მოეკიდნენ ყურადღება, რითაც შესაძლებელი შეიქნა მუშათა დახურული კოოპერატივის გადაცემის დამთავრება მთელი საჭირო ინვენტარით, აპარატით და საგარეუბნო მეურნეობით 28 დეკემბრისათვის, ხოლო 26 დეკემბრისათვის დამთავრდა ფაბრიკის სასადილოს მიღება ტფილისის საზოგადოებრივი კვების ტრესტისაგან. **ამ საქმის მოგვარება მოხდა მუშაობის შეუწყვეტლად და ადგილი არ ჰქონია ფაბრიკის მუშების მომარაგების გაუარესებას.**

მუშათა მომარაგების სისტემის გარდაქმნასთან დაკავშირებით შემცირდა სამუშაო დღის გაცდენა და გაძლიერდა ბრძოლა სამ. საფ. გეგმების შესრულებისათვის. თუ ნოემბერში არა საპატიო მიზეზით გაცდა 283 სამუშაო დღე, დეკემბერში გაცდენა დაყვანილი **იქნა 35 დღემდე.** სამუშაო დღის 20 გამცდენი დათხოვნილია წარმოებიდან და მათ ჩამოერთვა სასურსათო საბუთები.

გაუმჯობესდა აგრეთვე მუშათა კვებაც. თუ დადგენილებამდე თვეში 6—8-ჯერ ამზადებდენ ხორციან სადილს, ამჟამად ხორციან სადილებს ამზადებენ 18—20-ჯერ. განსაკუთრებული ყურადღება მიექცა დამხმარე მეურნეობებს. ფაბრიკასთან არსებობს კურდღლების და ღორების მეურნეობები. კურდღლებისა და ღორებისათვის აგებულია სპეციალური ბინები და მოწყობილია საკვები. ამჟამად აქ, ფაბრიკის საგარეუბნო მეურნეობაში გაცხოველებით სწარმოებს მზადება საგაზაფხულო თესვისათვის.

ასეთია მაუდ-კამვოლის ფაბრიკა — „საბჭოთა საქართველო"-ში მუშათა მომარაგების სისტემის გარდაქმნის პირველი შედეგები.

როგორია მდგომარეობა სხვა ქარხნებში? გადაჭრით უნდა ითქვას, რომ მდგომარეობა მთლიანად დამაკმაყოფილებელი არ არის. მეტალოტრესტის და ტყავტრესტის ფაბრიკებს ცალკ-ცალკე მუშათა დახურული კოოპერატივები არ აქვთ. ყველა მათგანს ემსახურება ერთი კოოპერატივი. ტყავტრესტის **მუშათა დახურული კოოპერატივის** საქმეების განკარგულებაშია. მეტალოტრესტი კი — ლესტორის. ტრესტების თითოეულ ფაბრიკაში გამოყოფილია დირექტორის მოადგილეები მომარაგების დარგში, რომლებიც დამოუკიდებლად აწარმოებენ დამზადებას.

საქ. მსუბუქი მრეწველობის კომისარიატს განზრახული აქვს მუშათა დახურული კოოპერატივი დაუქვემდებაროს უშუალოდ ტრესტს. ამ კოოპერატივების მუშათა დახურული კოოპერატივების გამგეობის თავმჯდომარეები იქნებიან ტრესტის დირექტორების მოადგილეები მომარაგების დარგში. ასეთივე მდგომარეობაა საქ. მძიმე მრეწველობის კომისარიატის ზოგიერთ საწარმოებში.

რაც შეეხება თამბაქოს ქარხნებს, აბრეშუმის საქსოვ ფაბრიკას, ამხ. ს. ორჯონიკიძის სახ. და კასპის ცემენტის ქარხნებს და სხვ.—აქ კარგი მდგომარეობაა. მუშათა დახურული კოოპერატივები დაქვემდებარებული არიან ქარხნის სამმართველოებთან. მუშათა მომარაგების სისტემის გარდაქმნით აქ შესაძლებელი შეიქნა სხვადასხვა პროდუქტების დამზადება და მათი დარიგება მუშებზე. გაუმჯობესდა აგრეთვე სადილების ხარისხი და დამხმარე, საგარეუბნო მეურნეობების მუშაობა.

ᲛᲐᲜᲣᲤᲐᲥᲢᲣᲠᲣᲚᲘ ᲤᲐᲑᲠᲘᲙᲘᲡ ᲡᲐ-ᲡᲐᲓᲘᲚᲝ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

თბილისის მაუდის ფაბრიკის დახურული სასადილო ერთ-ერთი საუკეთესო სასადილოთაგანია თბილისში. სანიმუშო მუშაობისათვის სასადილომ, რომელიც დღეში უმზადებს 1000 სადილს, მიიღო გარდამავალი დროშა.

საქ. კ. პ. (ბ) ცეკას და სახკომსაბჭოს 4 დეკემბრის დადგენილებას მუშათა მომარაგების სისტემის გარდაქმნის შესახებ აქვს უდიდესი პოლიტიკური და სამეურნეო მნიშვნელობა. ამ დადგენილების ბოლშევიკური რეალიზაცია მოგვცემს იმის შესაძლებლობას, რომ ქარხნებთან და ფაბრიკებთან შევქმნათ მტკიცე სასურსათო ბაზა, მოვაშენოთ კურდღლები, ღორები, მოვაწყოთ საგარეუბნო მეურნეობები. პროდუქტების განაწილება უფრო მჭიდროდ დავუკავშიროთ წარმოების ინტერესებს და ამით გავაძლიეროთ ბრძოლა სამ. საფ. გეგმების შესრულებისათვის.

ამჟამად ადგილობრივი ორგანიზაციების ამოცანა მდგომარეობს იმაში, რომ **ბოლომდე გარდავქმნათ მუშათა მომარაგების სისტემა** და ამით სოციალისტურ მშენებლობის მებრძოლებს შევუქმნათ მუშაობის კიდევ უკეთესი **პირობები.**

ქ. ᲙᲐᲚᲐᲜᲓᲐᲫᲔ.

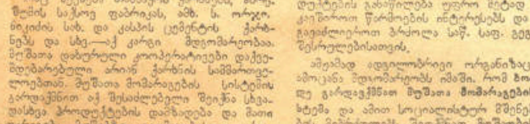

ᲐᲑᲐᲡᲗᲣᲛᲐᲜᲘ. ამიერ-კავკასიის სოცდაზღვევის სამმართველოს სანატორიუმთან მოწყობილი საკურდღლე [illegible] კურდღლები.

9000-დან 45000-მდე

(ბორჯომ მინწყლების გამოფენაზე)

რუსთაველის პროსპექტზე მივდიოდი. მწყუროდა. „ბორჯომის წყალს დავლევ“ — ვთქვი [illegible] და შევედი. მაგრამ სა[illegible] [illegible], რაც იქ [illegible] [illegible] გაწყობილი გლობუსი, რომლის დიამეტრი 1 ნ. ზ. მეტრია, ტრიალებდა, მასზე კი [illegible] ბორჯომი, [illegible] წყაროს მაკეტი, რომლის გარშემო გლობუსის ბრუნვისას ჩემ თვალწინ გადიოდნენ: ლონდონი, ამერიკა, ევროპა, ავსტრალია და სხვ. ქვეყნები. ეკრანზე [illegible] ბორჯომის ბოთლებს გადატვირთული [illegible] და [illegible] და ზოგნი ევროპა[illegible] [illegible] ნავის ოგერს, ზოგს გადა[illegible] [illegible] და ავსტრალიაში შედიო[illegible]...

მივჩერებოდი, და ტკბებოდა თვალი ამ ხილვით.

უცბად ვიღაცამ მომკიდა ხელი, გამიცინა და მეკითხება:

როგორია? — მივიხედე. ჩემ წინ იდგა ჩაცმული სერგო შილაკაძე, რომელიც კარგახანია არ მენახა.

— სერგოს ვახლავარ. მომწონს თუ არა? ძლიერ კარგია, მაგრამ ვისია ეს გამოფენა?

— ეს გამოფენა მე გავაფორმე ბორჯომმინწყლების დირექციის მოწვევით, რის თვისაც ბორჯომში დამჭირდა მუშაობა, ცნობების შეკრება ...

40 წელი შესრულდა ბორჯომის წყალს, და ბორჯომმინწყლების დირექციამ ოქტომბრის რევოლუციის 15 წლის თავზე მოაწყო საუბილეო გამოფენა, რომელიც ნათლად გვიდასტურებს, თუ რა მიღწევები აქვს ბორჯომმინწყლების ქარხნებს ამჟამად და როგორია პერსპექტივები.

ძალიან პატარაა ამ გამოფენის ბინა, მაინც აინტერესებს გამვლელ - გამომვლელს, და ეტანება ხალხი ამ ორიგინალურ გამოფენას. გადადის თვალი დიაგრამიდან დიაგრამებზე, და იბეჭდება აზროვნებაში სიტყვა „წინსვლა“. თქვენს თავს ზევით კი ისევ ბრუნავს მეტრნახევრიანი გლობუსი და კვლავ მიეშურება სავსე ბოთლები არგენტინისაკენ, ავსტრალიისაკენ, რადგან ასე სურს მეორე ხუთწლედს...

შევნიშნე ახალი ჯგუფი. საერთო შთაბეჭდილებით დატვირთული, მათთან ერთად ვიწყებ გულდასმით გამოფენის დათვალიერებას.

აი დიაგრამა — „ბორჯომინწყლების ჩამოსხმის ზრდა“; მიცემულია ბოთლების სამი მწკრივი, ჭვემ კი წარწერებია, და თქვენ ეუბნებით, რომ 1913 წ. ჩამოსხმული

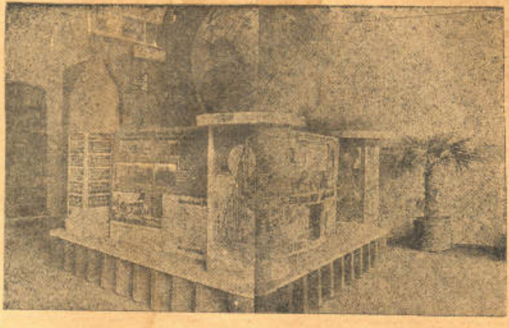

8,750 ათასი ბოთლი წყალი, 1932 წელს — 20,500 ათასი, და აქვეა მეორე ხუთწლედის რიცხვიც: 1937 წელს — 43500. თქვენ გრძნობთ, რომ ეს არის არა არითმეტიკული ვარჯიშობა მკვდარი ციფრების მშრალი წყება, არამედ ეს არის ჩვენი წინსვლის ერთ-ერთი ხელშესახები, უტყუარი დიაგრამა. ის არის ნამდვილი ბოთლები, დამკვრელური შრომით ენტუზიასტთა მიერ უჩინრად მწვან ბორჯომში ჩამოსხმული, გამზადებული. ეს არის ჩვენი სახალხო მეურნეობის წინსვლის ერთ-ერთი უბნის ერთი სურათი...

აქვეა მეორეც: — „საერთო პროდუქციის ზრდა“, ფულად ღირებულებაში გამოხატული 1920 წ. — 175 ათასი მან., 1932 წ. — 10,350 ათასი, 1937 წ. — 20,559 ათასი.

აი მესამეც: „კაპიტალის დაბანდება ქარხნების რეკონსტრუქციისა და გაფართოებისათვის“ — და ციფრები გაჰყავ წარსულ წლებს, — მეფის ხანას, როდესაც განაპირ ქვეყნების მპყრობელნი და გამგებლებიც თავს არ იტკივებდნენ საქართველოში მრეწველობის აყვავებით, როდესაც ბორჯომის წყალს არ ეძლეოდა გასაქანი, მეწარმეების ხელობის ხანა, როდესაც ბორჯომის წარმოება კიდევ უფრო მეტად ჩაკვდა ახლა კი... — და ოდესღაც იხილ ემიგრანტები და აგრამტებისაკენ, სადაც ციფრები ბევრს მეტყველებენ ნათელყოფენ, თუ რა დიადი ბრძოლა ახალი ქვეყნის შექმნისათვის მიმდინარეობს, რა გრანდიოზული მშენებლობა ხუთწლედებით ნაყარიანდება და გახორციელებულ — განსახორციელებელი.

პირველ ხუთწლედში ბორჯომის წყლების ქარხნების რეკონსტრუქციისა და გაფართოებისათვის დაბანდებულია 16,946 ათასი მანეთი, მეორე ხუთწლედში კი ნავარაუდევია 6001,7 ათას მანეთის დაბანდება.

მექანიზირებული ქარხნები მეტ პროდუქციას იძლევა, მუშა-ხელს კი ნაკლებს მოითხოვს, და თუმც პირველ ხუთწლედში ბორჯომის მინერალურ წყლების ჩამოსხმა 62378 ათას ლიტრს უდრის, მეორე ხუთწლედში — 177531 ათას ლიტრს, მეორე ხუთწლედის ბოლოს ბორჯომინწყლების ქარხნებში 727 კაცის იმიუშავებს ნაცვლად წინანდელი 780 კაცისა.

ზრდიან მუშათა კეთილდღეობის გაუმჯობესებაზეც: 1920 წ. ბორჯომინწყლების ქარხნების სახლებში მუშათა 20,8 პროც. ცხოვრობდა, 1932 წ. — 31,8 პროც., ხოლო 1937 წ. 56,5 პროც. იცხოვრებს.

საბინაო — კულტურულ-ცხოვრებითი მშენებლობისათვის პირველ ხუთწლედში დაბანდებული იყო 636 ათასი მანეთი, მეორე ხუთწლედში კი 1554 ათასი მანეთი დაიხარჯება.

აგერ მთელი რიგი სურათებისა: მინის ქარხანა, ჩამომსხმელი ქარხანა საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე და დამყარების შემდეგ, დამკვრელები — ბორჯომის წყლის ქარხნების ენტუზიასტი მუშები. აგერ გაზის ქარხანა და „ჩამწკობ“ ამქარი, ბოთლების კონვეიერი, წყლის ჩამოსხმის ტექნოლოგიური პროცესი და პლაკატები იმის აღნიშვნით, თუ რა შემადგენლობისაა ბორჯომის წყალი და რა დაავადების დროს იხმარება იგი, ცნობილი „ვიში“-ს შედარებით ნაკლებ ცნობილი მაგრამ ძლიერი მეტოქე.

[illegible] მივიწყებული ექსპორტის ზრდაც: 1932 წ. — 450 ათასი ბოთლი, 1937 წ. — 4,000 ათასი.

[illegible] მაყურებელს, რომ დიდია [illegible] მინერალური წყლების მომ[illegible], რომ კიდევ უფრო გადიდდება დიაგრამა „საქმინწყლები“, სადაც ამჟამად აღნიშნულია ყაზბეგის ნარზანი, ურავეთი, ნაბეღლავი, შოვი, საირმე, მუხური; დიდირი: უწინ და არის კიდევ ცალიერი უჯრედები, სადაც ჩაიწერება არა ერთი და ორი სახელწოდება.

არ არის მსოფლიოში თითქმის არც ერთი ქვეყანა, ისე მდიდარი მინერალური წყლებით, როგორიც საქართველოა, სადაც მოიპოვება თითქმის ყველა 36 სხვადასხვაგვარი წყალი.

ს.ს.რ. მიწსახკომის მთ. საკურ. სამართ. და ბორჯომინწყლების დირექციის თაოსნობით ჩატარდა ჰიდროგეოლოგიური გამოკვლევანი. ამ სამუშაოთა დაწყებამდე მთლიური წყარო იყო, ეკატერინესი და ევგენის, რომლების დღეღამის დებეტი 80—90 ათას ლიტრს უდრიდა, ამჟამად კი სრულიად ახალ რაიონებში აღმოჩენილია მიწიდან ამომდინარე ბორჯომის წყალი, რაც დიდ პერსპექტივებს იძლევა ბორჯომის შემდგომი განვითარებისათვის. ბორჯომის დებიტი კი თითქმის გასამმაგდა და მისი რესურსები დაახლოვებით 300.000 ლიტრს უდრის დღეღამეში.

ვეთხოვები ამხ. შილაკაძეს და გამოვდივარ კმაყოფილი ნახულით, რაც წარმოადგენს პატარა ილუსტრაციას იმ გიგანტური მიღწევებისა, რაც ჩვენ გვაქვს სოციალისტური მშენებლობის ფრონტზე.

შ. თავა—ძე.

ხელოვნება

„მზის დაბნელება საქართველოში“ — კ. მარჯანიშვილის თეატრში

სოციალისტური მშენებლობის სწრაფმა [illegible] ძველი ტფილისი. მისი ვიწრო ჩაბნელებული ქუჩებით, ყარაჩოღელებით და კინტოებით ისტორიის არქივს ჩაბარდა. ტფილისმა ახალი იერი მიიღო. [illegible] და ელექტრონით [illegible] [illegible] ტფილისის [illegible] [illegible] ელექტრონის [illegible] გზა.

ტფილისის [illegible]

[illegible]

[illegible] „მზის დაბნელება საქართველოში“ [illegible] ძველი ტფილისის [illegible]

„მზის დაბნელების“ [illegible] 1853 წლის [illegible] „მზის დაბნელება საქართველოში“ [illegible] 1923 წლის [illegible] „მზის დაბნელებას“ [illegible] თეატრის [illegible] „მზის დაბნელების“ [illegible] მარჯანიშვილის [illegible]

[illegible] 1923 წლის [illegible] „მზის დაბნელება“ [illegible] მარჯანიშვილის [illegible] 1933 წლის [illegible]

[illegible]

გამოეცდა მსუბუქი, ადვილად ასათვისებელი, მრავალი კომიკური მომენტით და იუმორით დატვირთული. თანამედროვე კომედიების [illegible] პირობებში „მზის დაბნელებისათანა“ მხიარული სპექტაკლები პირველხარისხოვანი როლის თამაშობენ, როგორც ჯანსაღი დასვენების ადგილი.

სპექტაკლში ხიდი თანამედროვე ტფილისსა და ზ. ანტონოვის დროინდელ ტფილისს შორის გადებულია ინტერმედიით — „ძველი და ახალი ტფილისი“-ს საშუალებით, [illegible] ინტერმედია [illegible] არის [illegible] არ შეიძლება არ [illegible] ინტერმედიის [illegible] ნაწილის [illegible] ავტორს [illegible] ძველი ტფილისი. [illegible] ყარაჩოღელებით და კინტოებით, [illegible] ტფილისის [illegible] ტფილისის მშენებლობის შესახებ [illegible]

[illegible] „მზის დაბნელება“ [illegible] სპექტაკლია. მშვენივრად არის [illegible] ტიპები, კინტოები, [illegible] სცენაზე.

„მზის დაბნელება“ [illegible] წარმოდგენათა [illegible] როლებს შორის [illegible] წაშლილია. ნ. გოცირიძე, გ. ჩერ-

ქეზიშვილი, ც. წუწუნავა, ვ. გოძიაშვილი, შ. ლორთქიფანიძე, ბ. გამრეკელი, შ. გოცირიძე; გ. ჩახავა, გ. შავგულიძე, შ. ჯაფარიძე და სხვები ძველი ტფილისის ქალაქელების ლირიკულ სახეებს ქმნიან.

ჩვენ განსაკუთრებით გვინდა აღვნიშნოთ ვ. გოძიაშვილის შრომა ამ სპექტაკლში. ის აქტიორი ყოველი ახალი როლით თავისი ნიჭის ახალ-ახალ თვისებებს ამჟღავნებს. „მზის დაბნელებაში“ ის მშვენივრად თამაშობს. [illegible] ვ. გოძიაშვილი სინთეტიური აქტიორია ფართო დიაპაზონით, მისი ნიჭის ამპლიტუდა თავისუფლად ქმნის ტრაგიკულ და კომიკურ როლებს შორის. მსახიობი არ არის თავისუფალი დეფექტებისაგანაც. ჩვენი რჩევაა: მსახიობმა გადაჭარბით უარი სთქვას „ეფექტობაზე“ [illegible] რომელიც მას მიცემული აქვს [illegible] ვ. გოძიაშვილის „თანაავტორობა“ „ქაჯალ გულში“. „თანაავტორობის“ რეციდივები არის „მზის დაბნელება“-შიც.

დასასრულ, მხატვრობაზე და მუსიკაზე. მხატვრობაში (გაფორმება ელ. ახვლედიანის) დაცულია ძველი ტფილისის კოლორიტი. მუსიკა (კომპ. ა. მელვინეთ-უხუცესი) მხოლოდ ნაწილობრივ იძლევა ამას და ყოველთვის არ გამოხატავს იმ განწყობილებას, რომელიც სცენაზე იშლება.

კიაზო.

საქარხნო - საფაბრიკო კომიტეტების გადარჩევა

ამხ. მოლოტოვის სახელობის ავეჯის ფაბრიკაში (თბილისი) ფართოდ გაიშალა საქარხნო-საფაბრიკო კომიტეტების ხელახალ არჩევნების კამპანია, ყველა ცეხებში და ჯგუფებში ჩატარებულია ფართო განმარტებითი მუშაობა, გამოყოფილია [illegible] თვითგამომრკვევი ბრიგადა, ფაბრიკას [illegible] აქვს „ხის ნაწარმთან“ კამპანიის [illegible] ჩატარებაზე.

სურათზე — თვითგამომრკვევი ბრიგადის წევრები ამხ. ციხოტაიძე, მოსკალევი და ბარამიძე ესაუბრებიან [illegible] ცეხის ოსტატს ამხ. შაინოვს ცეხის საქმეებზე და მუშაობაზე.

ქრონიკა

ტრანსპორტელების კლუბის მშენებლობა

საქ. პროფსაბჭო შეუდგა კლუბის აგებას ტრანსპორტელებისათვის პლეხანოვის პროსპექტზე (თბილისი). კლუბს ექნება 140 ოთახი და დარბაზი 800 კაცისათვის.

ფეხსაცმელები ინდივიდუალური დაკვეთებით

არტელი „სარეწკოოპფეხსაცმელი" (თბილისი) მკერავს ფეხსაცმელებს ინდივიდუალური დაკვეთებით. სურათზე: ამხ. მეხროპიანის კომკავშირელთა ბრიგადა, რომელმაც საწარმოო გეგმა შეასრულა 109 პროცენტით

ესენი არ ამართლებენ კომუნისტის სახელს

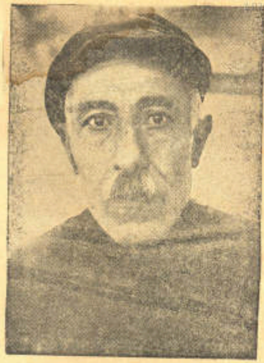

— ამხ. კალინინის სახელობის მექანიკური ქარხნის (თბილისი) საზეინკლო ცეხის ოსტატი ამხ. აკოპოვი არ იხდის საწევრო გადასახადს, არ ესწრება პარტიულ კრებებს, არ დადის პოლიტშკოლაში, არ აქვს პარტდავალებები.

— ამხ. კალინინის სახელობის მექანიკური ქარხნის (თბილისი) ჩამომსხმელი ცეხის მუშა ამხ. ს. ვოლკოვი არ იხდის საწევრო გადასახადს, არ დადის პარტიულ კრებებზე, უშვებს უვარგის პროდუქციას, არ ასრულებს დავალებებს.

ჟურნალ „დროშა"-ს რედაქცია
იმყოფება წულუკიძის ქ. № 2

რედაქციის მდივნის ნახვა შეიძლება ყოველდღე 1-საათიდან 4-დე

ფასი 25 კაპ.

გამ. „კომუნისტი“-ს სტამბა კაროს 66. მთავლიტის რწმუნებული გ—179.